

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO VALDO ADAMKAUS KALBA JUNGTINIŲ TAUTŲ VIRŠŪNIŲ SUVAŽIAVIME

**Gerbiamasis Pirmininke,
Gerbiamieji Ekscelencijos,
Ponios ir ponai,**

Leiskite pradėti nuo padėkos Generaliniam sekretoriui Kofi Annan ir kadenciją baigiančiam Generalinės asamblėjos pirmininkui Jean Ping už ryžtingą vadovavimą priimant ir pasiaukojamai bei energingai remiant plačią šios organizacijos reformos dienotvarkę.

Nuo to laiko, kai buvo sukurta Jungtinių Tautų organizacija, Pasaulis neatpažįstamai pasikeitė. Turi keistis ir mūsų organizacija, kad galėtų veiksmingai įgyvendinti mūsų tautų lūkesčius. Todėl esu tikras, kad Tūkstantmečio tikslų deklaracija ir kompleksinės organizacijos reformos turi būti įgyvendintos vienu metu. Siekis keistis turi būti esminis šio Viršūnių susitikimo bruožas. Siekis vykdyti JT reformą tik dar kartą patvirtina ir įtvirtina plėtros, saugumo ir žmogaus teisių ryšį. Siekis įgyvendinti Jungtinių Tautų tikslą – “būti tautų veiksmų derinimo centru siekiant bendrų tikslų”.

Gerbiamasis Pirmininke,
Šį Viršūnių susitikimą turime vertinti kaip išskirtinį, kadangi pasaulyje, tiriančiame tolimiausius Visatos kampelius, tačiau ir toliau stebinčiame, kaip iš bado miršta milijonai, nebėra eilinių reikalų“. Kai terorizmas įvairiose valstybėse skleidžia baimę ir siaubą, kai tarptautinis nusikalstamumas, įstatymų nepaisymas ir korupcija tyčiojasi iš Žmogaus vilties padoriai gyventi, kai užkrečiamosios ligos, kurioms galima užkirsti kelią, ir stichinės nelaimės sugriaua tūkstančius gyvenimų ir nušluoja nuo Žemės paviršiaus ištisas šalis.

Antrojo pasaulinio karo palikimo problemoms spręsti sukurtos Jungtinės Tautos dabar turi pasipriešinti šioms grėsmėms ir drąsiai pasitikti naujus iššūkius. Tam būtina esminė Jungtinių Tautų reforma: iš esmės pertvarkant valdymą užtikrinti didesnę atskaitomybę, skaidrumą, darbo našumą ir profesionalumą.

Nebegalima delsti ir su Saugumo Tarybos reforma, t. y. svarbiausios institucijos, kuri privalėtų būti visiškai pasirengusi ir turėti įgaliojimus veikti

vis sudėtingesniame šiandieniniame pasaulyje. Lietuva nuosekliai laikėsi tos nuomonės, jog Saugumo Taryba turėtų būti išplėsta, įskaitant abi narystės kategorijas, į jos veiklą nuolatinais nariais įtraukiant pagrindinius naujuosius tarptautinės arenos veikėjus.

Gerbiamasis Pirmininke,
Dar kartą patvirtinę mūsų ankstesnius išpareigojimus, turime eiti toliau. Privalome kurti XXI amžiaus Jungtinės Tautos. Jei bus laikomasi įsikišus šios daugiašališkosios organizacijos status quo, tai neapsaugos mūsų nuo skurdo, ekstremizmo baisių, neužkirs kelio masiniam naikinimo ginklui patekti į teroristų rankas ar dar grėsmingesniems aplinkos blogėjimo padariniams.

Mūsų, kaip pasaulio vadų, bendra atsakomybė yra pirmaeilės svarbos dalykas. Mūsų pareiga čia, Niujorke, priimti esminius ir toliaregiškus sprendimus. Ir mes, išsivysčiusios ir besivystančios šalys, turime kartu spartinti Tūkstantmečio tikslų įgyvendinimo pažangą visame pasaulyje, ypač Afrikoje. Neseniai ES prisiimtas išpareigojimas padidinti užsienio donorų paramos dydį rodo, kokią svarbą ES teikia šiam dideliu uždaviniui.

Lietuva, kaip nauja šalis donorė, visiškai pritaria šioms išpareigojimams. Žinome, kad mums prireiks laiko, kol pasieksime bendrą donorų skiriamos paramos lygį. Tačiau žengiamoje priekyje -- artimiausioje kaimynystėje teikiame konsultacijas ir pagalbą Pietų Kaukazu, Irakui ir Afganistanui. Esame pasiryžę tęsti šį darbą, nes nepamiršome, kokia brangi mums buvo ištiesta pagalbos ranka, kai mums labiausiai to reikėjo, todėl dabar suvokiame savo pareigą padėti kitiems.

Gerbiamasis Pirmininke,
Šis Viršūnių susitikimas mums, kurie dešimtmečius buvo gyvi vien laisvės siekiu, teikia viltį. Turime užtikrinti, kad Jungtinių Tautų centre būtų Žmogus – pagrindinis pasaulio tautų bendrijos elementas. Žmogaus teisių integravimas į visas Jungtinių Tautų veiklos sritis, demokratijos bei teisinės valstybės sklaida bei pareiga jas

(Nukelta į 4 psl.)

Jungtinių Tautų pasaulio valstybių karalių, prezidentų, ministrų pirmininkų, užsienio reikalų ministrų ir jų delegacijų narių aukščiausio lygio 60-ajame suvažiavime kalba Lietuvos prez. Valdas Adamkus (*Nuotraukoje vos matomas, tačiau televizijos ekranuose JT salėje jis matomas daug ryškiau*).

Džojos Barysaitės nuotr.

LIETUVA PIRKTŲ “MAŽEIKIŲ NAFTOS” AKCIJAS IŠ “JUKOS”, JEIGU JOS PASIRINKTAS PIRKĖJAS BŪTŲ NEPRIIMTINAS

Vyriausybė skuba apsisaugoti nuo galimo nepageidautino kontrolinio “Mažeikių naftos” akcijų pirkėjo ir ruošiasi pirmumo teise išpirkti įmonės akcijas iš žlungančio Rusijos koncerno “Jukos”.

Dienraštis *Lietuvos rytas* ketvirtadienį rašo, kad jei aukcione iš “Jukos” akcijas įsigytų patikimas pirkėjas, Vyriausybė palaimintų sandorį. “Jukos” valdo 53,7 proc. “Mažeikių naftos” akcijų, kurios rinkos kaina vertos apie 4,2 mlrd. litų.

LIETUVOJE NUKRITO RUSIJOS NAIKINTUVAS

Rusijos Federacijai priklausantis naikintuvas Su-27 nukrito ir sudužo rugsėjo 15 d. Šakių rajone, Plokščių seniūnijoje esančiame Jotyškių kaime. Jo pilotas katapultavosi iš krentančio karinio lėktuvo ir parašiotu nusileido Jurbarko rajone.

Rusijos karinis orlaivis leidimo įskristi į Lietuvos oro erdvę neturėjo. KAM pranešė, kad orlaivis nukrito dėl neaiškių priežasčių nukrypęs nuo kurso Sankt Peterburgas–Kaliningradas, ėjusio virš neutralių vandenų Baltijos jūroje, kuriuo skrido Rusijos karinių orlaivių grupė. Zokniuose dislokuoti NATO sąjungininkės Vokietijos kariškiai agentūrai *ELTA* tvirtina taip pat laiku reagavę į pranešimą apie neteisėtai šalies oro erdvę kirtusį Rusijos naikintuvą, kuris vėliau sudužo.

Ivykio vietoje, dirba KAM Karinių oro pajėgų paieškos ir gelbėjimo darbų sraigtasparnis.

Pasak dienraščio, Vyriausybei labiausiai priimtinas investuotojas - Rusijos naftos koncernas TNK-BP. Pernai 72 mln. tonų naftos išgavusi TNK-BP yra Didžiosios Britanijos milžinės “British Petroleum” bei Rusijos investuotojų bendra įmonė.

Vyriausybė siūlys Seimui priimti naują įstatymą dėl “Mažeikių naftos” įsigijimo ir jų valdymo. Įstatymo projektas jau kitą savaitę gali būti svarstomas Vyriausybėje.

(Nukelta į 4 psl.)

LIETUVOS PREZIDENTAS SUSITIKO SU VALSTYBIŲ VADOVAIS

New York, rugsėjo 15 d. Jungtinių Tautų sesijos renginiuose Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus neformalioje aplinkoje bendravo su Italijos premjeru Silvio Berlusconi, Portugalijos prezidentu Jorge Sampaio, Gruzijos prezidentu Mikheil Saakashvili, Moldovos prezidentu Vladimir Voronin ir daugelio kitų šalių vadovais.

Kalbėdamasis su JAV prezidentu George W. Bush, Lietuvos vadovas aptarė šioje se-

sijoje nagrinėjamas JT pertvarkos problemas. Prezidentai sutarė, kad, įvertinus naujas tarptautinių santykių realijas, būtina siekti reformuoti Jungtinių Tautų organizacijos veiklą ir rasti kompromisą tarp Vakarų valstybių bei besivystančių šalių interesų.

JAV prezidentas domėjosi, kaip Lietuvos vadovas vertina padėtį Ukrainoje po pakeitimų aukščiausiuose valdžios sluoksniuose. Ši tema

(Nukelta į 4 psl.)

TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas vyks 2005 m. spalio 7, 8, 9 dienomis Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose Čikagoje.

Ta pačia proga šeštadienį, spalio 8 d., 6 v.vakaro ruošiamas iškilminga vakarienė “DIRVOS” 90 metų sukakčiai pažymėti. Tautinės Sąjungos nariai ir svečiai kviečiami Seime ir iškilmingoje vakarienėje gausiai dalyvauti.

Dėl informacijos prašome skambinti: 708-499-2172.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

I JAV prezidentas Valdas Adamkus išvyko be savo pagrindinio patarėjo politikos klausimais bei viso patarėjų korpuso koordinatoriaus Edmino Bagdono. "Aš jam daviau kitų užduočių", - Vilniaus oro uoste prieš lipdamas į lėktuvą trumpai paaiškino V.Adamkus. *Lietuvos rytas* išsiaiškino, kad E. Bagdonas išvykęs į Ukrainą. Pastaruoju metu pasigirdusias kalbas, esą tarp E.Bagdono ir kito grupės nario Valterio Baliukonio atsirado trintis, tad ir vizitų maršrutai pasikeitė, E.Bagdonas neigė.

Premjeras Algirdas Brazauskas teigia, kad jei nebus patvirtintas kitų metų biudžetas, Vyriausybei gali grėsti krizė. "Lauktų krizė tam tikra, be jokių abejonių, Vyriausybės krizė, bet kam kalbėti ir ieškoti pačio liūdniausio varianto, geriau žiūrėkime optimistiškiau į gyvenimą", - Žinių radijo laidai "Pozicija" sakė A.Brazauskas. Premjeras ir finansų ministras 2006-ųjų biudžeto projektą pristatė koalicijos partneriams.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas sakė, kad pastabų dėl kitų metų biudžeto kol kas nėra, nes "pristatyti tik labai bendri skaičiai, jie dar keisis". "Kaip kitais metais surinktos į biudžetą pajamos bus paskirstytos, nekalbėjome", - sakė A.Paulauskas.

Vilniuje įvyko pirmasis Lietuvos istorikų suvažiavimas. Jį sveikino prez. V. Adamkus ir šiais žodžiais: "...Per penkiolika Nepriklausomybės metų istorijos mokslas patyrė esminių permainų: atsivėrė naujų informacijos šaltinių, tapo prieinama draustoji literatūra, atsikratyta svetimos ideologijos, radosi mokslinių požiūrių alternatyva. Buvo sukurtos sąlygos, būtinos kiekvieno mokslo visavertei raidai.

Tačiau Lietuvos istorinės permainos Lietuvos istorijos mokslui ir profesinei istorikų bendruomenei, nors tai skamba ir paradoksaliai, metė naujų iššūkių. Šiandien Lietuvos valstybės ir jos tautų istoriją suvokiame kaip neatsiejamą visos Europos istorijos dalį. Vis intensyvėjančios globalizacijos, sparčiai keičiančios žmonių mentalitetą, procese būtina įžvelgti visiems bendrų universalijų ir tautinių, modernių ir tradicinių vertybių.

Šiuose darbuose istorijos mokslas glaudžiai susijęs su kitais humanitariniais tyrinėjimais – lituanistika, krikščionybės raida. Jis yra ne tik praeities refleksija, bet ir ateities visuomenės formavimo veiksnys. Nuo istorikų pastangų ir darbų priklauso visuomenės identifikavimasis su tautiškumo, pilietiškumo, valstybiškumo vertybėmis. Todėl nuoširdžiai linkiu, kad istorikų mintys ir darbai rastų atgarsį ne tik tarp profesionalų, bet ir plačiojoje visuomenėje, ypač tarp jaunimo. Kad modernios mintys ir požiūriai virstų visuomenei suprantama ir patrauklia literatūra, metodine mokytojų medžiaga, plačiosios kultūros dalimi. Kad kartu su istoriškumo pajauta būtų ugdomi ir pilietiškumo bei valstybiškumo jausmai. Tokią regiu istorikų darbų kryptį, taip suvokiu Jūsų suvažiavimo ir visų darbų paskirtį."

Ministro pirmininko Algirdo Brazausko nuomone, jei vicepremjero institucija būtų steigiama, ji turėtų tapti nepolitiniu postu. Ją užimantis tarnautojas būtų nuolatinis ir neatsistatydinti pasikeitus premjerui, o jo pareigos prilygtų ministerijų valstybės sekretoriaus pareigoms. "Mano supratimu, tai turi būti nepolitinė figūra. Politinė figūra yra premjeras", - po Vyriausybės posėdžio žurnalistams sakė A.Brazauskas. Jis teigė pats nerodysiantis iniciatyvos šiam etatui įsteigti, nors, jo nuomone, Vyriausybės darbe jis praverstų. Pasak A.Brazausko, vicepremjeras turėtų tvarkyti kanceliarijos veiklą, parengti sprendimus, derinti žinybų darbą. "Dabar daug šių pareigų atlieka kancleris, bet jis pagal įstatymus neturi tokių įgaliojimų", - žurnalistams kalbėjo ministras pirmininkas.

Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas paskelbė nesieksias užimti vicepremjero posto, jei toks būtų sukurtas.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas viešai patvirtino, kad vicepremjero postas būtų visiškai priimtinas. Jam priimtinausia būtų, kad vicepremjero pareigos būtų patikėtos vienam iš ministrų. Tokį siūlymą yra pateikęs ir Seimo Konstitucijos komisijos pirmininkas Rimantas Smetona. Pagal Seime jau senokai svarstomą projektą vicepremjeras turėtų būti naujas Vyriausybės narys.

Parlamentinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas žada siūlyti įtraukti į rudens sesijos darbų programą Konstitucijos pataisą dėl vicepremjero pareigybės įvedimo. Iniciatyva įteisinti vicepremjero pareigas buvo atsiradusi praėjusios kadencijos Seime, tačiau Teisės ir teisėtvarkos komitetas jos svarstyme padarė pertrauką. Konstitucijos komisija dar pavasarį paprašė atnaujinti dabar jau buvusio Seimo nario socialdemokrato Vytenio Andriukaičio parengto projekto svarstymą. Atkūrus nepriklausomybę, nuo 1990 metų Vyriausybėje buvo vicepremjero pareigybė, tačiau 1992-aisiais priimta Konstitucija ją panaikino.

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacinis centras

Naujos santarvės, o gal politinės sąjungos, kaip ir anuomet vadovai, sutarę Baltijos jūros dugnu tiesti dujotiekio vamzdžius į Vokietiją ir kitus Vakarų Europos kraštus. Šį kartą į Berlyną pasirašyti susitarimo atvyko pats Rusijos prez. Vladimir Putin, dešinėje, ir Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder – patenkinti savo draugyste.

Reuters nuotr.

G. SCHROEDER ATMETA KRITIKĄ DĖL DUJOTIEKIO

Berlynas, rugsėjo 10 d. (ELTA). Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder atmetė Lenkijos prezidento Aleksander Kwasniewski kritiką dėl naujo dujotiekio statybos Baltijos jūros dugnu. Šį projektą, prieš kurį protestuoja Lenkija ir Baltijos šalys, Vokietija įgyvendins kartu su Rusija. G.Schroeder sutartį dėl naujo dujotiekio pasirašė su Rusijos prez. Vladimir Putin.

Šia sutartimi Vokietija užsitikrino energijos šaltinį Rusijoje, tuo tarpu Lenkijos ir Baltijos valstybės baiminasi, kad dėl to jos tampa dar labiau pri-

klausomos nuo Kremliaus valios. "(Vokietijos) energetikos politika bus formuojama Berlyne ir niekur kitur. Tai Vokietijos kanclerio darbas", - sakė G.Schroeder per rinkimų kampaniją Dortmund.

Po prieštarų vertinamos dujotiekio sutarties pasirašymo Lenkijos prez. A. Kvasnevski išreiškė viltį, kad Vokietijos opozicijos kandidatė Angela Merkel sustabdys pasirašytą sandorį, jei ji laimės rugsėjo 18 d. vykšiančius rinkimus. Dabartinis Vokietijos kancleris taip pat paragino A. Merkel pareikšti savo poziciją dėl dujo-

tiekio projekto. Pagal šį projektą Vokietija nauju dujotiekiu, kuris aplenks Lenkiją ir Baltijos šalis, gaus gamtines dujas iš Sibiro. Vokietijos ekonomikos ministras Wolfgang Clement gynė dujotiekio projektą, teigdamas, kad Lenkijai jis bus taip pat naudingas. "Jis padidins Lenkijos išteklių tiekimo patikimumą, nes šalis turės papildomų transportavimo galimybių per Vokietiją", - sakė jis.

Naftos kainoms pasiekus rekordines aukštumas, energetikos politika tapo vienu iš pagrindinių G. Schroeder rinkimų kampanijos klausimų.

JAPONIJOS PREMJERO LAIMĖJIMAS

Tokyo, rugsėjo 12 d. (ELTA). Japonijos premjeras Junichiro Koizumi, kurio vadovaujama Liberalų demokratų partija laimėjo triuškinamą pergalę parlamento rinkimuose, pareiškė, kad neketina keisti ankstesnių savo planų ir atsištatydins 2006 metais, kai baigsis jo kaip LDP pirmininko kadencija. "Esu sakis, kad partijos vadovu ir premjeru būsiu tik iki 2006 rugsėjo", - spaudos konferencijoje sakė jis.

Liberalų demokratų partija įtikinamai laimėjo vykusius šalies parlamento rinkimus - ji iškovojo 296 vietas žemuosiuose rūmuose, kuriuose posėdžiauja 480 deputatų. Vadinausi, LDP galės valdyti savarankiškai - pirmą kartą per 15 metų. Per ankstesnę kadenciją Koizumi šalininkai turėjo 249 vietas.

Ligšiolinė LDP koalicijos partnerė Naujoji Komeito partija laimėjo 31 mandatą (iki rinkimų ji turėjo 34). Didžiausia opozicinė Demokratų partija turės Atstovų rūmuose 113 mandatų (turėjo 177). Japonijos komunistų partija išsaugojo 9 vietas, o Socialdemokratų

partija turės 7 deputatus, t. y. dviem daugiau nei prieš balsavimą.

Premjeras taip pat nurodė, kad dabartinės kabineto sudėties neketina keisti iki rugsėjo 22-ąją vykšiančios specialios pralamento sesijos. Apžvalgininkai pažymi, kad Koizumi sugebėjo atvesti liberaldemokratus, kurie Japoniją valdė pastaruosius 50 metų, į naują amžių, pakeitė jos įvaizdį ir atnaujino kadrus.

Opozicinės Demokratų partijos, kuri taip pat žadėjo nemažai reformų, triuškinamas pralaimėjimas mažina viltis, kad seniausiojoje Azijos demokrati-joje susiformuos dvipartinė sistema. "Atgauti jėgoms tokios nesėkmės prireiks milžiniškų pastangų ir valios", - sakė politologas Jesper Koll.

Telegeniškasis Koizumi į valdžią atėjo 2001 metais žadėdamas reformuoti inertiškumu garsėjančius liberaldemokratus arba sunaikinti partiją. Jam pavyko įtikinti rinkėjus, kad LDP atgimė. Į naująją parlamentą išrinkta daug jaunų, iš miesto kilusių politikų, kuriuos asmeniškai palaiko premjeras. Se-

noji gvardija, pasipriešinusi Koizumi reformoms, prarado savo mandatus arba buvo perrinkti kaip nepriklausomi kandidatai.

GUDIJOS SIENA SU BALTIJOS VALSTYBĖMIS

Baltarusijos pasieniečiai tikisi iki 2009 metų užbaigti įrengti sieną su Baltijos valstybėmis, pareiškė šalies valstybinio pasienio kariuomenės komiteto pirmininkas generolas leitenantas Aleksandr Pavlovski. Jis pažymėjo, jog Baltarusija "sugebėjo per trumpiausią laiką teisiškai įforminti sieną". "Jau nužymėta siena su Lietuva, kitais metais bus užbaigta nužymėti sieną su Latvija", - sakė jis. A.Pavlovski pažymėjo, kad šis darbas buvo pradėtas Baltarusijos biudžeto lėšomis, o baigiamajame etape Europos Sąjunga suteikė pagalbą pagal programą TASIS.

Be to, Sąjunginėje valstybėje įgyvendinama bendra sienos įrengimo programa, pagal kurią Baltarusija įrengia sieną su Baltijos valstybėmis, o Rusija - su Kazachstanu, pranešė Valstybinio pasienio kariuomenės komiteto atstovas.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KULTŪROS MINISTRAS UŽDRAUDĖ
LIETUVOS PARTIZANŲ PARODĄ

Rugpjūčio 23 dienos laidoje rašėme, jog Lietuvoje Liustracijos komisija jaučiasi bejėgė, norėdama ne tik “Šatrijos” agentės bylą atgaivinti, bet ir kitas KGB bendradarbių bylas iširti. Vidaus Saugumo departamento žmonių grupė Liustracijos komisijai pateikia jų paruoštus dokumentus aptarimui, todėl pagal dabartinę tvarką Liustracijos komisija nežino kokius dokumentus gaus svarstyti, tačiau kas nors žino, kas perduodama komisijai. Todėl ir Liustracijos komisijos pirmininkė Dalia Kuodytė tuo klausimu nenori kalbėti.

Prieš tai buvusi Liustracijos komisija per penkerius metus nustatė vos du bendradarbiavimo su KGB atvejus. Ji niekam neužkliuvo, netrukde ir nieko nepasmerkė. Per nustatytą prisipažinimo terminą prisipažino maždaug tūkstantis penki šimtai bendradarbių su Sovietų Sąjungos saugumu. Pagal Lietuvos įstatymą jų pavardės neskelbiamos. Tačiau dauguma bendradarbių jausdami Vyriausybės ir Seimo atleidų požiūrį į tą liustracijos bylų eigą, net neprisipažino ir į tai nekreipė dėmesio. Buvo manyta, kad tų agentų klausimas nebebus keliamas ir jiems neberekės prisipažinti. Tačiau iškilo rezervistų bendradarbiavimo atvejai. Naujoji Liustracijos komisija, kuriai vadovauja Dalia Kuodytė, per labai trumpą laikotarpį ištyrė daugiau kaip penkiasdešimt agentų bylų ir iš jų net pusė buvo pripažinti dirbę su KGB. Lietuvos įstatymas numato, kad visi neprisipažinę būtų skelbiami viešai. Jų pavardės gali būti skelbiamos *Valstybės žinių* puslapiuose, nes ten skelbiamos tų bendradarbių pavardės. Tad šiuo metu Lietuvos valdančiosios daugumos kai kurie nariai pradėjo skelbti, kad Liustracijos komisija nori pakenkti kairiųjų pažiūrų politikams ir jie pradėjo kalbėti, kad tokia Liustracijos komisija esanti nereikalinga.

Mums buvo įdomu žinoti, kad Liustracijos komisija turi dirbti visuomeniniu pagrindu, tai yra laisvalaikiu po savo tiesioginio darbo. Kai Komisijos nariai susirenka kartą savaitėje ir turi maldauti iš Vidaus Saugumo departamento buvusių agentų bylų, galime įsivaizduoti, koks sunkus jų darbas, nes bylas išgauti nėra taip paprasta. Nors yra įstatymas, bet jiems už tai algos nemoka. Saugumo skyrius norėtų vieną kartą visiems laikams suvesti sąskaitas su praeitimi, tai Liustracijos komisijai būtų sudarytos sąlygos dirbti valstybiniu mastu. Bet kad ir tokiu būdu aiškinant KGB bylas, bijoma, kad gali paaiškėti ne vieno dabartinio politiko praeitis.

Pranešama, kad parengta paroda užsieniui “Karas po karo”, kainavusi 10,000 litų, kurią paruošė Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centras apie Lietuvos partizanų laisvės kovas, kultūros ministro solisto V. Prudnikovo atšaukta ir nebus rodoma Geteborgo knygų mugėje Švedijoje. Žinome, kad švedai išleido legendinio Lietuvos partizano Juozo Lukšos “Partizanus”. Dešimt tūkstančių jau išpirkta, ruošiamas dar vienas spausdinimas. Kai švedai paprašė daugiau žinių apie mūsų laisvės kovas, tai Lietuvos kultūros vadovai pasakė: “Ai, užtenka tos rezistencijos...”. “Kol stribo mentalitetas bus toks gajus, kol šio mentaliteto vergai kuruos Lietuvos kultūros pristatymo užsienyje politiką, tol jokios mūsų šalies istorijos reprezentacijos nebus. O gal patys stribai kada nors parengs parodą apie žygdarbius – Lietuvos kaimų deginimas, trėmimus į Sibirą, gyventojų žudynes ar ‘specoperacijas’?” – rašo žurnalistas Ričardas Čekutis. Ačiū jam už šią informaciją. **S. Tūbėnas**

KAS GRESIA LIETUVIŲ KALBAI?

Vargu ar lietuvių kalbai gresia visiškas išnykimas. Bet koku atveju dar ilgai išliks lietuviškai kalbančių žmonių, išliks rašytiniai lietuvių kalbos ir kultūros paminklai. Pagaliau išliks pats Lietuvos, kaip istorinės teritorijos, pavadinimas, lietuviški vietovardžiai... Lietuvių kalba turi milžinišką raiškos potencialą, ir savų lietuviškų žodžių stoka tik parodo mūsų (ar kalbininkų) nenorą ar tingėjimą ją puoselėti.

Turbūt kiekvienam yra tekę atsidurti situacijoje, kai neįmanoma surasti lietuviško atitikmens kokiame nors kitos kalbos žodžiui. Kartais, praleidus ilgesnį laiką už Lietuvos ribų, būna dar blogiau: nori žodžiais išreikšti kokią nors mintį, žinai, kaip tai pasakyti angliškai, prancūziškai, rusiškai ar dar kaip nors, o lietuviškai nepavyksta. Tokiose situacijose gelbsti skoliniai iš kitų kalbų, kuriuos pas mus yra įprasta švelninančiai vadinti tarptautiniais žodžiais – sulietuvinotos lotynų, graikų ar populiariausių gyvųjų kalbų žodžių formos. Kai kas tai mėgina aiškinti kaip prigimtinio lietuvių kalbos skurdumo įrodymą, tačiau juk puikiai žinome, kad tokie teiginiai yra visiška nesąmonė. Lietuvių kalba turi milžinišką raiškos potencialą, ir savų lietuviškų žodžių stoka tik parodo mūsų (ar kalbininkų) nenorą ar tingėjimą ją puoselėti. Kuo toliau, tuo sunkiau darosi išvengti spartaus tarptautinių žodžių daugėjimo, nes veržliai besivystantys taiko-

mieji mokslai, kiekvieną dieną besikeičiančios technologijos vis sparčiau gamina naujus terminus. Dėl interneto plėtos naujos sąvokos plinta žaibiškai, todėl net ir labiausiai savo kalbas puoselėjančioms tautoms kartais tenka susitaikyti su nesiliaujančiu svetimų kalbų žodžių skverbimusi.

“Susitaikyti” galima dvejopai. Lengviausia yra numoti ranka: “tegu sau skverbiasi, o kartu ir anglų kalbą pramoksimė” – toks požiūris yra tapęs norma Rusijoje. Tačiau yra galimas ir kitas požiūris: jei atkreipsime dėmesį į savo kalbos patriotų (prancūzų ar suomių) patirtį, tai pamatysime, kad jie iš visų jėgų mėgina apriboti svetimų kilmės žodžių skverbimąsi į savo kalbą, stengdamiesi sukurti naujas “savas” žodines išraiškas bent jau didžiąjai daugumai naujai atsirandančių terminų. Ko gero greitai laiku norint susikalbėti rusiškai, reikės mokėti dar ir anglų kalbą; tuo tarpu tiek prancūzų, tiek suomių kalbos prisitaiko prie besikeičiančios technologinės bei komunikacinės aplinkos ir išlieka pilnavertėmis bendravimo, verslo, mokslo bei kūrybos priemonėmis, kartu nepraradamos savo tapatybės ir originalumo. Lietuvių kalba dabar stovi pušiaukelėje tarp Rusijos ir Prancūzijos, ir kur pasuksime, priklausau tik nuo mūsų pačių.

Neturėdami politinės nepriklausomybės, lietuviai ilgai neturėjo sąlygų efektyviai gerinti savo kalbą; todėl didelę

dalį Naujaisiais laikais, ir netgi – XX amžiuje atsiradusių kasdieninio vartojimo daiktų, jau nekalbant apie abstrakčias sąvokas, lietuviškai įvardiname iš kitų kalbų pasiskolintų žodžių pagalba. Tuo tarpu, kaip rodo daugelio Vakarų Europos tautų patirtis, beveik visada galima išversti su savo kalba (televizorius vokiškai – “Fernseher”, telefonas suomiškai – “puhelin”, kompiuteris prancūziškai “ordinateur” ir pan.).

Tarptautinių žodžių gausumo nereikia dramatiizuoti. Tai pasekmė sistemingo lietuvių kalbos ignoravimo, menkinimo, o kartais - ir atviro persekiojimo: iki XIX amžiaus vidurio tai darė Katalikų bažnyčia, vėliau – ir carinė Rusija. Skolinių gausa kelia nerimą dėl to, kad rodo, jog nesame išsiugdę savo kalbos puoselėjimo tradicijų. Kitaip sakant, mes nesame įpratę kurti lietuviškas konstrukcijas naujai atsirandančioms sąvokoms. Dauguma lietuvių, vos tik atsiradus naujam žodžiui (paprastai – angliškai), tuojau pat sulietuviną jo originalią fonetinę formą pridėdami lietuvišką galūnę ir daugiau nebesuka sau galvos. Įmantriai skambantys anglizmai išstudiniai netgi tradicinius visuotini vartojamus lietuviškus žodžius. Taigi, turėkime savigarbos ir puoselėjimo savo protėvių palikimą – lietuvių kalbą.

“Tautininkų žinios”, 2005 m. rugpjūčio mėn., Nr.14.

UŽ IRAKO PREMJERO GALVĄ
PASKELBĖ PREMIJĄ

Viena Irako karinė grupuotė paskelbė 100 tūkst. JAV dolerių premiją už ministro pirmininko ir kitų aukštų pareigūnų, šiauriniame mieste pradėjusių puolimą prieš sukilėlius, nužudymą, teigiama viename interneto tinklalapyje paskelbtame pranešime.

Islamo armija Irake, viena iš kelių sukilėlių grupuočių, kovojančių su JAV kariais ir Ira-

ko pajėgomis, pareiškė, kad už Tal Afare pradėtą puolimą ministras pirmininkas Ibrahim Jaafari ir gynybos bei vidaus reikalų ministrai turėtų mirti. "Armijos vadovybė visiems mudžahidams nurodo suintensyvinti savo atakas... kad būtų atkeršyta už masines žudynes Tal Afare", - teigiama pranešime, kuriame nėra datos, bet kuris yra su minėtos grupuotės

"AL QAEDA" GRASINA ATKERŠYTI EUROPAI

Islamistinio kovotojų tinklo "al Qaeda" padalinys Europoje internete išplatino pareiškimą, kuriame grasina atkeršyti už žudomus, kalinamus ir kankinamus musulmonus.

Šis pareiškimas buvo paskelbtas per ketvirtąsias 2001-ųjų rugsėjo 11-osios išpuolio Jungtinėse Valstijose metines. Iki šiol tai daugiausia aukų pareikalavęs teroro aktas, už kurį atsakomybę prisiėmė Osamos bin Laden vadovaujama "al Qaeda". "Mes, "al Qaeda" orga-

nizacijos Šiaurės Europoje (nariai), prisiekiame atkeršyti už mūsų nužudytus, įkalintus ir kankinamus brolius ir seseris, už tuos, kurių garbė visame pasaulyje buvo suteršta", - sakoma grupuotės pareiškime.

Šis pareiškimas pasirodė tinklalapyje, kuriuo paprastai naudojasi "al Qaeda" tinklo Ira-ke grupuotė, vadovaujama Abu Musabo al Zarkawio. Patikrinti jo autentiškumo neįmanoma.

"Prisiekiame pasiaukoti už

logotipu. Pranešime, kurio autentiškumo patikrinti neįmanoma, už I.Jaafari galvą siūlomas 100 tūkst. JAV dolerių atlygis. Už vidaus reikalų ministro Bayan Jabor nužudymą žadama 50 tūkst., o už gynybos ministro Saadoun Dulaimi žūtį - 30 tūkst. JAV dolerių.

Netoli sienos su Sirija esančiame Tal Afare, kur gyvena apie 200 tūkst. žmonių, JAV ir Irako pajėgos kovoja prieš sukilėlius ir kovotojus iš užsienio.

Delfi

savo religiją, iškelti mudžahidų vėliavą ir ginti musulmonų gyvybes taip kaip mūsų broliai mudžahidai Britanijoje", - sakoma pareiškime. Per sprogimų seriją, kuri liepos 7 dieną, buvo surengta Londono visuomeninio transporto sistemoje, žuvo 52 keleiviai ir keturi mirtininkai.

Delfi

JAV prez. George W.Bush pareiškė, kad prisiima atsakomybę už tai, kad federalinė vyriausybė gana lėtai reagavo į nelaimę atnešusį uraganą "Katrina".

LIETUVOS SEIMAS PRADĖS DIRBTI VALSTYBEI IR TAUTAI?

Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus žodis, pasakytas 2005 metų rugsėjo 10 dieną Lietuvos Respublikos Seime, pradedant naują sesiją.

Gerbiamasis Lietuvos Respublikos Seime, Ministre pirmininke, Vyriausybės nariai, Seimo viešnios ir svečiai,

Sveikinu susirinkus į rudens Seimo sesiją. Esu tikras, kad Lietuvos žmonės su išskirtiniu dėmesiu stebės šios sesijos darbus ir lauks Jūsų idėjų, nutarimų, o labiausiai – valstybiško požiūrio į savo veiklą. Per praėjusius metus ne vienas Jūsų iš naujų Seimo narių tapote aktyviais viešojo gyvenimo dalyviais. Kartu turėjote progą įsitikinti, kad politinė veikla reikalauja profesionalaus ir sąžiningo darbo. Tikiuosi, kad ši – ir politinė, ir žmogiškoji patirtis ateityje leis išvengti praėjusios sesijos klaidų, kad iš jų bus pasimokyta, kad bus dirbama atsakingiau.

Juo labiau kad jau pati artimiausia ateitis Lietuvai meta didelių iššūkių. Kad naftos kainų augimas netaptų visuotine ekonomine krize, kad galimas finansinis smūgis Lietuvos gyventojams, įmonėms ir visam ūkiui būtų kuo švelnesnis, visos mūsų valdžios grandys jau dabar turi imtis bendros, koordinuotos ir valstybės interesais grįstos veiklos. Veikdami atskirai, vadovaudamiesi

tik savo ar partijos interesais ir supratimu, rezultatų nepasieks nei politikai, nei institucijos.

Todėl drįstu tvirtinti, kad tai buvo ir vienas didžiausių praėjusios sesijos kliuvinių. Kad kartais pristigdavo požiūrio, jog dirbama valstybei, o ne partijai ir atstovaujama tautai, žmonėms, o ne apygardai. To rezultatas akivaizdus – žmonės tebelaukia prieš rinkimus žadėtų permainų ir reformų, o jos, būkim atviri, stringa praktiškai visose mūsų gyvenimo srityse.

Nesibaigianti reforma sveikatos apsaugos, aukštojo mokslo ir studijų sistemos pertvarkos, problemiška teisėtvarkos situacija – visa tai virsta kasdien vis skaudesniais smūgiais vis didesnei piliečių daliai. Tai, kas turėtų užtikrinti gerovę, socialinį saugumą ir patikėjimą savo rinkta valdžia, pernelyg dažnai kelia žmonių nusivylimą ir pasipiktinimą. Pridėję biurokratiją ir korupciją, prasilenkimą su elementaria etika, o kartais net ir su įstatymu, turėsime atsakymą į klausimą, kodėl Lietuvos žmonės nepasitiki valdžia. Jūs, įstatymų leidėjai, galite tikrai daug nuveikti atkurdami šį patikėjimą. Tam reikia tik vie-

no: kad Jūsų priimami įstatymai gintų žmogaus, o ne interesų grupių teises. Esu tos nuomonės, kad moralė gali ir turi būti neatsiejama politikos dalis, o ne abstrakti, neįgyvendinama siekiamybė.

Netrukus Seime bus tvirtinamas šalies biudžetas. Norėčiau palinkėti, kad jį svarstydami nepamirštumėte: tai – ne tik finansinis, bet ir politinis šalies gyvenimo veiksnys. Esu siūlęs konkrečius biudžeto formavimo ir vykdymo principus. Tikiuosi, kad šis mano siūlymas bus išgirstas. Norėčiau užsiminti ir apie artėjančius savivaldybių rinkimus. Tebūnie tai demokratiškos konkurencijos aktas.

Keldamas šiuos uždavinius ir tikslus, jaučiuosi kaip ir Jūs – atsakingas Lietuvos žmonėms ir jiems išsipareigojęs. Jaučiuosi dirbantis tą patį Lietuvos kūrimo darbą. Jaučiuosi to paties politinio dialogo dalyvis.

Yra dalykų, kurių ir geriausių norų vedami nei Seimas, nei Vyriausybė, nei Prezidentas, dirbdami pavieniui, nepadarys. Todėl nuoširdžiai kviečiu, kad naująjį politinį sezoną visų Lietuvos politikos grandžių dialogas vyktų kuo sklandžiau ir geranoriškiau. Nesiblaškydami susitelkime racionaliam dialogui ir bendram darbui. To reikia Lietuvos šiandienai ir ateičiai, tam čia ir esame.

www.president.lt

2005.09.10 prasidėjo eilinė Lietuvos Seimo rudens sesija. **LRS nuotr.**

(Atkelta iš 1 psl.)

SUSITIKO...

buvo aptarta ir prezidento V. Adamkaus pokalbyje su Europos Sąjungos Generaliniu sekretoriumi, Aukštuoju atstovu Bendrai užsienio ir saugumo politikai Javier Solana.

Prez. G. Bush Lietuvos vadovui pasakojo, kokių dedama pastangų New Orleans praužusio uragano pasekmėms likviduoti.

išbrendančių šalių žmonėms ir užtikrinti, kad, padedami tarptautinės bendruomenės, jie išsiverš iš užburto naikinimo, įstatymų nepaisymo, nebaudžiamumo ir skurdo rato. Kaip svarbų dalyką sveikiname Tautos kūrimo komisijos įsteigimą.

Pareiga apsaugoti irgi gali teikti viltį. Pareiga apsaugoti – tai mūsų bendras išsipareigojimas Žmogaus teisei į gyvybę. Tai pažadas, kad jis netaps genocido, karo nusikaltimų arba etninių valymų auka.

Gerbiamasis Pirmininke, Mes, pasaulio vadovai, susirinkę čia šią savaitę, kartu išgyvename unikalią akimirką ir kartu turime pareigą vykdyti reformas. Mes privalome aiškiai nurodyti pokyčių mastą ir kryptį. Turime išsipareigoti toliau energingai įgyvendinti kompleksines reformas, kurios parodys tai, ką geriausio turi Jungtinės Tautos – mūsų Jungtinės Tautos – kaip unikalus bendrų daugiašalių veiksmų įrankis. Kadangi, kaip Generalinis sekretorius pabrėžė vakar ir kaip mes visi vis labiau pastebime, glaudžiais ryšiais susietame XXI amžiaus pasaulyje, turime išsilaikyti kartu.

Dėkoju už dėmesį.

www.president.lt

Su Izraelio premjeru Ariel Sharon prezidentas V. Adamkus kalbėjo apie Artimųjų Rytų taikos procesą ir aptarė padėtį Gazos ruože iš ten išsikėlus Izraelio gyventojams.

Lietuvos vadovas dalyvavo JAV ir Indijos renginyje, skirtame Jungtinių Tautų Demokratijos fondui paremti, kuriame buvo diskutuota apie problemas, kylančias naujųjų demokratijų šalyse.

Lietuvos prezidentas dalyvavo ir Frankofonijos valstybių šalių vadovų susitikime, susitiko su žydų organizacijų atstovais bei dalyvavo buvusio JAV prezidento Bill Clinton rengiamame priėmimo JT Generalinės asamblėjos dalyvių garbei.

Didžioji Britanija suinteresuota rusiškų gamtinių dujų tiekimu Šiaurės Europos dujotiekiu, pareiškė Didž. Britanijos energetikos ministras Malcolm Wicks.

Kalbėdamas spaudos konferencijoje Maskvoje jis pažymėjo, kad britų kompanijos "galės suteikti didesnio vertinimo šiam projektui".

MIRĖ KOMPOZITORIUS JERONIMAS KAČINSKAS

Šv. Petro bažnyčios lietuvių parapija Bostone rugsėjo 16 d. informavo LR ambasadą Vašingtone, kad 2005 m. rugsėjo 15d., eidamas 98-uosius metus, **mirė žymus lietuvių kompozitorius ir dirigentas prof. Jeronimas Kačinskas (1907.04.17- 2005.09.15).**

Prof. J.Kačinskas dėstė Berklee College of Music, Bostone, MA, buvo Šv. Petro lietuvių bažnyčios Bostone vargonininkas.

LR ambasadą inf.

(Atkelta iš 1 psl.)

LIETUVA PIRKTU...

“Pataisose turėtų būti suteikti įgaliojimai Vyriausybei vesti derybas, galbūt ir kreditus imti. Yra įvairių kombinacijų, nenorėčiau užbėgti įvykiams už akių”, - sakė premjeras Algirdas Brazauskas. “Mažeikių nafta” yra pagrindinė degalų tiekėja Lietuvos rinkai, taip pat didžiausia eksportuotoja bei daugiausiai pelno uždirbanti šalies įmonė. Bendrovė taip pat valdo Būtingės terminalą bei Biržų naftotiekį.

40,66 proc. “Mažeikių naftos” akcijų valdanti Vyriausybė anksčiau buvo pareiškusi ketinanti parduoti 10-20 proc. iš savo valdomos “Mažeikių naftos” dalies, kad papildytų biudžetą. Išaugus veiklos apimtims bei produkcijos kainoms “Mažeikių naftos” konsoliduotos pajamos pagal JAV apskaitos principus (US GAAP) pernai padidėjo 44,7 proc. - iki 7,663 mlrd. litų, o grynasis pelnas - 3,3 karto - iki 721,883 mln. litų.

2004 metais “Mažeikių nafta” perdirbo 8,66 mln. tonų naftos ir kitos žaliavos - 21 proc. daugiau nei 2003-iaisiais. Šiemet tikimasi perdirbti apie 9 mln. tonų naftos.

Žlungantis Rusijos koncer-

nas “Jukos” su “Mažeikių naftos” akcijų pirkėju turėtų sudėrėti iki metų pabaigos. Tikėtina, kad pasiekus sutarimą Vyriausybė už skolintas lėšas išpirks “Jukos” turimas bendrovei akcijas ir jas išsyk parduos naujam savininkui, kartu parduodama dalį dabar valstybei priklausančių akcijų.

Apie tai tiesioginėje “Žinių radijo” laidoje kalbėjo premjeras Algirdas Brazauskas, pažymėjęs, jog po tokio sandorio nustos galioti 1999 metais sudaryta “Mažeikių naftos” privatizavimo sutartis. “Iki Naujųjų metų turėtų išsispręsti. Pirmiausia viskas priklauso nuo “Jukos”, kuri turi sudėrėti kainą”, - kalbėjo A. Brazauskas.

Sau akcijų valstybė pasi-laikyti nenori, nes ji nesugebėtų užtikrinti bendrovės darbo, per radiją kalbėjo Vyriausybės vadovas. Vyriausybė yra parengusi įstatymo projektą, kuriuo jai būtų suteikta teisė vykdyti šias operacijas bei tam skolintis, anot A. Brazausko, “labai dideles sumas pinigų”. Premjeras žadėjo šį projektą Seimui perduoti artimiausių savaitių bėgyje. Pasak kai kurių šaltinių, realiausi pretendentai įsigyti “Mažeikių naftą” - Rusijos koncernas “Lukoil” bei TNK-BP.

LGITIC

(Atkelta iš 1 psl.)

PREZIDENTO...

ginti turi būti neatsiejama XXI amžiaus Jungtinių Tautų dalis.

Todėl kreipiamės į visas tautas ir raginame nedelsiant priimti sprendimus, kurie leistų sukurti veiksmingą Žmogaus teisių tarybą su tvirtais įgaliojimais. Tarybą, kuri galėtų nedelsdama pradėti visavertiškai veikti.

Gerbiamasis Pirmininke, Terorizmas kelia grėsmę pačiai teisei į gyvybę, teisei gyventi be baimės ir neleidžia atsiverti mus supančių kultūrų bei civilizacijų įvairovei. Jungtinių Tautų, kaip ištis visuotinės ir visaapimančios organizacijos, svarba bus vertinama ir pagal tai, kaip esame apsaugoti nuo terorizmo siaubo, įskaitant tai, kas daroma, kad masinis naikinimo ginklas nepatektų į teroristų rankas.

Kartu su kitomis tautomis smerkiame terorizmą, visas jo formas bei apraiškas, nesvarbu, prieš ką, kada ir ko siekiant jis vykdomas, ir tvirtai siekiame, kad kuo anksčiau būtų patvirtinta kompleksinės kovos su terorizmu strategija ir priimtotos atitinkamos tarptautinės konvencijos dėl terorizmo.

Mes, Jungtinės Tautos, turime suteikti viltį iš konfliktų

Į GARBINGĄ “DIRVOS” PRAEITĮ ŽVELGIANT

(Laikraščio 90 m. sukakties proga)

Edvardas Šlaitis

Amerikos lietuviai per daugiau negu 150 metų laikotarpį yra leidę daug laikraščių. Tačiau daugumas iš jų eidavo metus, du, kai kurie išstempdavo iki dešimties, o tik maža dalis viršydavo šią ribą.

Ilgiausiai rodėsi SLA organizacijos organas “Tėvynė”, kuris pražengęs 100 metų amžių, net neatsisveikinęs dar ne taip seniai nutilo. “Vienybė”, kuri pradėta leisti 1886-siais “Vienybės lietuvininkų” vardu ir 1920 m. sutrumpinęs savo pavadinimą, užgeso 1985 m., sulaukęs 99 metų.

Šiuo metu dar rodosi dienraštis “Draugas”, pasiekęs 96 m. amžių irgi sparčiai artėja prie šimtinės. Šalia “Draugo”, pagal savo metų skaičių rikiuojasi “Dirva”, švenčianti savo devynias dešimtmetį.

Ta proga bent trumpai pažvelkime į “Dirvos” praeitį. Ji yra primarginta daugelių džiaugsmingų ir liūdnų momentų. Tačiau šie nepajėgė užslopinti didelio ryžto leisti šį laikraštį toliau.

“Dirvos” vardu laikraštis pradėtas leisti 1916 m. rugpjūčio 26 d. Clevelando – mieste kur jis išeina iki šių dienų. Bet šiam savaitraščiui pradžią davė toje pačioje vietovėje leista “Santaika”, pasirodžiusi 1915 m. Po metų jos vietoje išdygo “Dirva”, kuri savo amžių skaičiuoja nuo savo pradininko užgimimo. Beje, “Santaikos” redaktoriumi buvo P. Šukys.

Kai laikraštis pradėjo eiti “Dirvos” vardu, pirmuosius metus jį redagavo V.K. Jokubynas. 1917 m. redaktoriumi buvo pakviestas J. Gedminas, o jo pavaduotoju K.S. Karpus. Po metų, J.Gedminui grįžus į Lietuvą, “Dirvą” net 30 m. redagavo K.S. Karpus (nuo 1918-

1948). 1948 m. laikraštis buvo parduotas V. Rasteniui, kuris jį leido nuo 1948 iki 1951 m. Nuo 1949 m. šiam talkino B. Gaidžiūnas, kuris 1951 m. perėmė šio leidimo redagavimą. Jis “Dirvą” redagavo 1951-1963 m., o vėliau nuo 1991 iki 1994 m. buvo jos vyr. redaktoriumi.

Šis Lietuvos ir lietuvių politiniame visuomeniniame ir kultūriniame veikime stipriai užsirekomendavęs vyras suorganizavo “Vilties” draugiją (buvo jos reikalų vedėju), kuri ir šandien yra savaitraščio leidėju. B. Gaidžiūnas 1994-siais grįžęs į Lietuvą, 1996 m. iškeliavo amžinybėn. “Dirvos” redaktorių tarpe dar yra buvęs J. Čiuberkis (1962-1968), o po jo atėjęs V. Gedgaudas vyr. redaktoriaus poste darbavosi net iki 1991-jų.

Dirvos klestėjimo metai

Reikia pasakyti, jog “Dirvos” klestėjimo metai buvo pirmasis B. Gaidžiūno redagavimo laikotarpis, kada laikraštis yra rodęsis du ar net 3 kartus savaitėje ir turėjęs arti 4,000 tiražą.

“Dirvą” aš skaitau nuo 1955-jų metų sugrįžus iš JAV kariuomenės Korėjos karo veteranu. Netrukus po to pradėjau joje bendradarbiauti. Per visą tą laikotarpį iki šių dienų “Dirvai” teko parašyti bent porą tūkstančių ilgesnių ar trumpesnių rašinių; jau neskaitant tūkstančių mano darytų nuotraukų, kurios buvo išspausdintos šiame laikraštyje.

Daugiausiai yra prisijėję bendrauti su red. B. Gaidžiūnu, kuris tikrai nuoširdžiai rūpinosi “Dirva” ir šiam laikraščiui negailėjo ilgų darbo valandų ir sveikatos. Kaip jis man yra sakęs, kartais per parą dirbda-

2005 m. Lietuvių fondo Pelno skirstymo komiteto posėdžio dalyviai. Iš kaires: LF atstovas Algirdas Ostis, buvęs PSK pirmininkas Kęstutis Jėčius, LF Garbės pirmininkas dr. Antanas Razma, JAV LB atstovas Almis Kuolas, LF atstovė Ramona Steponavičiūtė-Žemaitienė, JAV LB atstovas Marius Laniauskas, PSK komiteto pirmininkė Daina Kojelytė, LF antrininkas Vytas Vaitkus, JAV LB atstovė dr. Ona Daugirdienė, JAV LB antrininkas Mindaugas Bielskus.

LF nuotr.

vo net iki 18 valandų. Per jo 13 metų darbą “Dirvoje” laikraštis kurį laiką ėjo 3 kartus savaitėje ir turėjo daugiau negu 3 su puse tūkstančių skaitytojų.

Red. B. Gaidžiūnas apie darbą “Dirvoje”

Šioje vietoje norisi įdėti kiek ilgesnę ištrauką iš B. Gaidžiūno rašinio, kuris buvo išspausdintas Lietuvių žurnalistų sąjungos neperiodiniame leidinyje “Lietuvis žurnalistas” 1990 metais. Štai, ką tada pasakojo ilgametis “Dirvos” vyr. redaktorius:

“Į Clevelandą atvažiavau 1949 metų gruodžio 1 d. Ir pirmi mano žingsniai buvo tą ‘Dirvą’ pamatyti. Radau ilgos rankovės išvaizdos nuomojamą patalpą, didele senatve sergantį linotipą, du pasenusius ‘presus’ – vieną kortelėm ir vokam spausdinti, o kitą kiek didesniems lapams, šiek tiek smulkių ir didesnių, rankomis surenkamų raidžių. Tai ir viskas. Čia ‘Dirva’ buvo tik paruošiama spausdinti, o spausdinama ne

ką mandresnėje slovėnų spaustuviėje. Kadangi gyvenime jau buvau matęs visokių spaustuvių, didelių ir mažų, jei neišsigandau ‘Dirvą’ pamatęs, tai labai nusiminiau.

Vienok gyvenimas lieka gyvenimu, o noras kaip nors prasiveržti, vėl eina keliu. Nei mane V. Rastenis samdė, nei mes apie algą kalbėjom, o vis tiek į ‘Dirvą’ kasdien pradėjau ateiti iš ankstyvo ryto ir išeiti temstant. Tada ‘Dirvos’ buvo spausdinama apie 1500, bet prenumeratorių, kurie mokėjo metinio mokesčio po 3 dol., tebuvo tik 834. Tie kiti, neapmokėti, siunčiami naujai iš Vokietijos atvykstantiems ar seniems skaitytojams, kurie gerai nuotakai esant kokį dolerį atsiųsdavo arba niekad nė ačiū nepasakydavo.

Nerdamiesi iš ‘Dirvos’ leidimo bėdų, visai kombinau. Bandžiau lankyti lietuvių kolonijas, sakyti ‘prakalbas’, rodyti savo paties gamintą filmą iš tremtinių stovyklinio gyvenimo, ieškoti naujų skaity-

tojų. Šiek tiek gelbėjo, bet labai mažai. Tada ir gimė dar viena mintis – organizuoti ‘Dirvos’ leidimą visuomeniniais, ne pelno bendrovės pagrindais. Po nemažų pastangų, įtikinėjimų, atsirado pritariančių, entuziastų, bet ir skeptikų. O vis tiek, susiorganizavo Vilties draugija, kuri ir dabar ‘Dirvą’ tebeleidžia.”

Šios B. Gaidžiūno mintys parodo, kad “Dirvos” ar kitos lietuviškos spaudos kelias niekada nebuvo rožėmis klotas. Visada lietuvių spaudos leidėjai susidurdavo su nedatekliais, kurie mūsų spaudą šiandien persekioja. Nors dabar iškyla dar ir specifinių apraiškų, kurios atsiranda dėl mūsų tautiečių kartų pasikeitimo bei kai kurių kitų dalykų. Tačiau pagrindinės bėdos ir rūpesčiai yra tie patys – kaip pritraukti skaitytojus, kaip surasti lėšų leidybai ir pan.

Kaip senas “Dirvos” skaitytojas ir bendradarbis, linkiu šiam leidiniui sulaukti mažiausiai šimto metų!

LIETUVOS AMBASADORIUS JAV KONGRESE PRISTATĖ VIZŲ ATSIKAKIMO PLANĄ

Vašingtonas, rugsėjo 13d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Vygaudas Ušackas rugsėjo 13 d. JAV Kongrese pristatė šalies pažangą, įgyvendinant JAV vizų atsisakymo programos “Kelio gairių” planą. “Lietuva jau nuo š.m. gegužės mėn. 1d. pradėjo išdavinėti LR diplomatinis pasus su integruota skaitmenine laikmena biometriniais duomenimis įrašyti,“– kalbėjo Lietuvos diplomatas Kongreso nariams pademonstravęs savo asmeninį pasą su integruota laikmena.

“Kelio gairių” planą pasiūlė JAV prez. George W. Bush per vizitą Slovakijoje 2005 metų vasario 24 dieną. Vyriausybės

parengtas planas numato galimybę JAV Vizų atsisakymo programą ateityje taikyti naujosiomis Europos Sąjungos narėmis tapusių Vidurio ir Rytų Europos valstybių piliečiams.

Rugsėjo 13 d. JAV Kongrese surengtame seminare Baltijos valstybių ir Amerikos santykių tema taip pat kalbėjo Latvijos Seimo pirmininkė Ingrida Udre, JAV Kongreso narys iš Illinois valstijos John Shimkus, JAV Valstybės departamento pasekretoriaus pavaduotojas Mark Pekala, Estijos ambasadorius JAV Juri Luik. Seminarą vedė žymaus JAV savaitraščio “Newsweek” žurnalistas Richard Wolffe. **LGITIC**

Lietuvos Respublikos ambasadorius Vygaudas Ušackas (viduryje) dalyvavo San Diego ir apylinkių lietuvių šeštadieninės “Bernardo Brazdžionio” lituanistikos mokyklos atidaryme kartu su mokiniais ir mokytojais.

LR ambasados nuotr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS GARBĖS GENERALINIO KONSULO VYTAUTO ČEKANAUSKO KALBA TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIME

I.

Kas metai mums brangių valstybinių švenčių proga mes atkreipiame pagrindinį dėmesį į tų įvykių reikšmę mūsų tautai ir valstybei, nepamiršdami pagerbti visų kurie dėl tų idėjų dirbo ir kovojo – buvo tautos istorijos kūrėjai. Tarp tų visų švenčių Vasario 16-ji bei Kovo 11-ji visuomet liks brangiausiomis dienomis, nes su pirmąja yra surištas Lietuvos valstybės prisikėlimas, o su antrąja – jos nepriklausomybės atstatymas.

Tačiau šiais metais beveik nepastebėtos praėjo dvi kitos svarbios sukaitys kurios turėjo didelę reikšmę mūsų tautos istorijoje. Tai 100 metų sukaktis nuo Didžiojo Vilniaus Seimo ir 85 metai nuo jau nepriklausomos Lietuvos Steigiamojo Seimo susirinkimo. Tad tikiu, kad šiandien, Tautos šventės dienos proga, būtų tikslu bent trumpai pažvelgti į tuos du istorinius įvykius kurių vieną – Steigiamąjį Seimą – Tumas-Vaižgantas savo svarba prilygino Vasario 16-jai.

Didysis Vilniaus Seimas

Vis didėjantis lietuvių tautos pasipriešinimas caro valdžiai bei Rusijoje kilusio revoliucinio judėjimo bruzdėjimas sudarė patrauklią progą dar daugiau viešumon iškelti lietuvių tautos siekius bei reikalavimus. Tuo metu Vilniuje gyvenusių aktyvių įvairių politinių pažiūrų lietuvių būrelis nutarė sušaukti tautos suvažiavimą kuriame būtų aptartos Lietuvos problemos. Tuo tikslu susiformavo suvažiavimo Organizacinis komitetas kuris ir priėmė “Atsišaukimą į lietuvių tautą”, kuriame buvo pristatyta politinė suvažiavimo darbo programa bei raginimas iš kiekvieno valsčiaus ir parapijos atsiųsti atstovus į Vilnių.

Didysis Vilniaus Seimas, įvykęs įvyko 1905 metų gruodžio 4-6 d.d. dabartinėje Nacionalinės filharmonijos salėje, pritraukė apie 2000 lietuvių atstovų iš Lietuvos, Rusijos, Ukrainos, Lenkijos, Latvijos. Seimui ne tik pirmininkavo, bet ir daugiausiai jame pasidarbavo neseniai grįžęs, 25 metus užsienyje išgyvenęs, dr. Jonas Basanavičius. Be to, čia ypač yra svarbu pabrėžti dar ir tai, kad suvažiavimas buvo organizuojamas be caro administracijos žinios.

Seime po ilgų ginčų pagaliau vienbalsiai buvo priimti šie nutarimai:

- panaikinamas 1795 metais įvykdytas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pa-

dalinimas; (tai buvo trečiasis ir paskutinis Lietuvos-Lenkijos padalinimas, kurio pasėkoje visa Lietuva tapo Maskvos okupuota provincija)

- Seimo nutarimai įsigalioja Kauno, Vilniaus, Gardino ir Suvalkų gubernijose;

- Šių gubernijų žemės yra etninės Lietuvos žemės;

- Maskvos prašoma Lietuvai suteikti autonomiją su Seimu Vilniuje, išrinktu “visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu, neskiriant lyties, tautos ir tikėjimo”;

Kiti priimti nutarimai buvo apie padėtį Lietuvoje ir Rusijoje, apie būdus atsikovoti ir įtvirtinti laisvę, apie savivaldą valsčiuose, mokyklose ir bažnyčioje; Šiam tikslui pasiekti buvo pabrėžta būtinybė vienyti visas Lietuvos politines jėgas ir jungtis bendrai kovai su kitomis Rusijos tautomis, ignoruoti carinės valdžios įstaigas ir nepaklusti įstatymams. Suvažiavimo dalyviai taip pat pabrėžė lietuvių kalbos ir tautiško švietimo propagavimo svarbą.

Taip pat didžiausiu lietuvių tautos priešų įvardijama Rusijos (Maskovijos) Vyriausybė.

Jonas Basanavičius prieš pat šį visuomenės atstovų susirinkimą pasiūlė Lietuvos tautine vėliava pripažinti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos (LDK) vėliavą su baltu raiteliu raudoname lauke, tačiau dėl neigiamų asociacijų su tuo metu per revoliucinį judėjimą paplitusias raudono lauko vėliavas, LDK vėliava atrodė nepriimtina. Kiti Seimo nariai nepritarė LDK vėliavos atkūrimui vien todėl, jog Vytis raudoname lauke visada buvo laisvos valstybės vėliava, o ne autonominio krašto ženklas. Todėl nuo vėliavos atkūrimo buvo susilaikyta.

Grįžę namo, Seimo delegatai vykdydami nutarimus, daugelyje Lietuvos vietų pakeitė valsčių pareigūnus lietuviais, kurie nustojo vykdyti rusų valdžios nurodymus; iš mokyklų pašalino rusų mokytojus – mokyklos atlietuvojė. Vilniaus Seimas buvo taip pat nutaręs, kad Lenkų karalystės administracijai priklausanti Užnemunė (Suvalkų kraštas) būtų priskirta prie visos Lietuvos, ką Suvalkų kraštas, šalindamas rusų valdininkus, ir darė – vienijosi su Lietuva. Lietuva tapo lietuviško revoliucinio judėjimo lauku.

Tačiau Rusijos valdžia greitai atsipeikėjo – ėmėsi griežtų priemonių sugrąžinti seną tvarką. Krašte prasidėjo areštai ir trėmimai. Daug Seimo nutari-

Vilniaus miesto rūmai (dabar – Lietuvos valstybinė filharmonija), kuriuose 1905 m. gruodžio 4-5 d. buvo susirinkęs Didysis Vilniaus Seimas.

mų vykdytojų susodino į kalėjimus, privertė slapstyti ar bėgti į kitas valstybes. Tokiu būdu buvo numalšintas judėjimas, dėl kurio nukentėjo labai daug lietuvių inteligentų ir kaimiečių. Nors ir buvo padaryta kai kurių palengvinimų, bet pradėta valdžios reakcija praktiškai tęsėsi iki I pasaulinio karo pradžios.

Nepaisant visų neigiamų pasekmių, Didysis Vilniaus Seimas pasireiškė kaip pirmas ryškus bendros tautinės-valstybinės raidos etapas. Praėjus vos 13-ai metų nuo šio Seimo suvažiavimo, bent dalinai Lietuvos žmonių valia išsipildė – buvo atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė, nors ir be visų savo etninių žemių, bet ir ne autonominė Maskvos imperijos dalis.

Steigiamasis Seimas

Po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo Valstybės Taryba 1919.04.04 pirmuoju Lietuvos prezidentu išrenka Antaną Smetoną, kuris jau seniai reiškėsi politiniame gyvenime: Didžiajame Vilniaus Seime buvo išrinktas į Seimo prezidiumą, o vėliau tampa ir vienu iš Vasario 16-tos akto signatarų. Jam ir teko garbė atidaryti Steigiamojo Seimo I Sesijs pirmą posėdį, kuris įvyko 1920.05.15.

Steigiamasis Seimas visuotiniu, lygiu, slaptu balsavimu, proporcinge rinkimų sistema buvo išrinktas 1920.04.14-15 dienomis. Seimą sudarė 112 rinktų atstovų: krikščionių demokratų blokas turėjo 59 atstovus, valstiečių sąjungos ir socialistų liaudininkų – 28, Socialdemokratai – 12, žydai – 7, lenkai – 3, vokiečiai – 1 ir 2 atskiri nepartiniai.

Viena iš ryškiausių tuometinės Lietuvos asmenybių – J. Tumas-Vaižgantas, sveikindamas pirmąjį Steigiamojo Seimo posėdį, jo išvakarėse leidinyje “**Tauta**” rašė:

“Sveiki, suvažiavę į rytykštį pirmąjį Lietuvos Steigiamojo

Seimo posėdį! Sveiki, drįsusieji ant savo pečių pasiimti sunkią tvarkomosios valstybės našta! Duok Dieve jums ištesėti.

“**Tauta**” kritikavo priren-giamąjį darbą; kritikuos ir patį dirbamąjį darbą; kritikuos žmones, kurie vežimą veža nesutartinai ar ne į tikslą. Tačiau patsai Steigiamasis Seimas mums – tautos šventenybė, įvykęs demokratijos dūsavimas.

Mes išauklėti – ką čia slėpsies – Rusijos demokratijos idealais. O jos idealas ir buvo – “učreditelnoje sobranije” (Steigiamasis susirinkimas, išrinktas Rusijoje 1917 m. lapkričio mėn., bet bolševikų išvaikytas). Koks tai buvo magiškas žodis, atmena bet kas, dalyvavęs slaptuose jaunimo susirinkimuose ar dirbęs pavojingąjį liaudies judinimo darbą. Tas vienas obalsis bet ką įtraukė į pasišventėlių eiles, bet ką, turintį širdį, vertė guldyti savo galvas. Ir guldė jas šimtai, nors tasai Steigiamasis Susirinkimas tebebuvo tobulybės mirazas.

Rusijos demokratija pirmyn bėgte bėgo, nebe žengė. Ir išibėgėjusi peršoko užsibrėžtąjį bruožą. Carizmą panaikinus, visa tauta turėjo apsispręsti ir savo valią pasakyti per savo sudraskytąjį Steigiamąjį Susirinkimą, per savo vykinamąjį idealą. O kaip reikia, teapsisprendė viena dalis demokratijos – komunistai, brutališkai visas kitas jos šakas nukapoję, nuraškę ir demokratizmo žiedą – “učreditelnoje sobranije”

Bolševikai daug nusidėjo žmonijai, mindžiodami visas demokratijos pasiektąsias laisves ir net piliečių gyvybę. Tačiau visų sunkiausia jų nuodėmė – tai savo rankomis išvaikytas Steigiamasis Seimas. Nebegyveliams labai tai jiems. Milijonams gyvųjų sunkiau radosi gyventi – užmuštomis sielomis, atimtais idealais; tais, kurie kaip kokia nauja religija vedė rusus į pažangą.

Mes, lietuviai, esame lai-

mingesni. Iš mūsų šis demokratijos idealas neišrautas: jau stovime angoje savojo, Dieve brangus, lietuviškojo (!!!) Steigiamojo Susirinkimo. Ar įtikėtina? Ar tai ne sapnas?

Kokiomis virpančiomis širdimis mes jo laukėme! Laukėme – netikėdami, kad galime tokios laimės susilaukti. Laukėme “pašnibždomis” – net nedrįsdami viešai to laukimo per balsiai reikšti. Vis matės, lyg kas iš šalies pajus tą mūsų džiaugsmą ir atims, lyg iš vaikų tinkamąjį titę, lyg pirmieji nubėgs ir išsikąs tą lobį, kurį mes buvome žemėse aptikę.

Juo virpėjo širdys baime belaukiant, juo dabar virpa džiaugsmu širdys susilaukus. Re, vyreli, mes jau nebe memorialus rašinėjame, kad apie mus patirtų, nebe šen, nebe ten puldinėjame, kad mus užjaustų ir užtartų, lyg baudžiauninkai, pasigailėk Viešpatie, kuriems nuolat graso priespaudos rykšte, o jie nori to išvengti. Re, vyreli, mes jau žmonės. Norėsime – plačiai žengsime, norėsime – susipančiosime. Kaip išmanysime, taip save ganytume, kaip nujėgsime, taip pažangos kelią išsirinksime. Ana, žinia, nepataikysime iš karto stačiai, stačiai kaip į Juodžiaus kelmą (orientyras ties kryžkele Vaižganto “Pragiedruliuose”). Vis dėlto ir suklydę ir nepritepę, galėsime taisyti, nes esame laisvi klysti, esame nekliudomi ir taisyti.

Už viena tai, kad pačių mūsų žmonių sudarytoji taryba, Seimas, reiškia tikrąją laisvę, nebe popierinį pažadą, Steigiamasis Seimas iškyla aukščiau visų kitų tautos veiksmų, kokių tik randame mūsų istorijoje.

Sveikiname Naujos Valstybės Steigiamąjį Seimą ir visomis širdimis velijame jam, kad jis ir praėjęs paliktų tautos atminimuose toks pat skaistus, koks skaistus rodės ir laukiamas!

“**Tauta**”, 1920 m. gegužės 14. Nr. 20. (Bus daugiau)

APPLE DRAUGIJA LAIMĖJO LIETUVIŲ FONDO STEIGĖJO DR. ANTANO RAZMOS VARDŲ ŠVIETIMO PREMIJĄ

2005 m. Lietuvių fondo steigėjo dr. Antano Razmos vardo švietimo premija skirta APPLE (Amerikos pedagogų talka Lietuvos švietimui). Premijos nedaloma suma - \$25,000.

APPLE draugija, angliškai “American Professional Partnership for Lithuanian Education”, įsikūrė 1990 m. Lietuvos kultūros ir švietimo ministro kvietimu. Jos tikslas - talkinti Lietuvos mokytojams, kuriant humanistinę švietimo

sistemą, kuri atitiktų nepriklausomos demokratinės valstybės poreikius. APPLE savanoriai organizuoja ir įgyvendina Lietuvos pedagogų tęstinį mokymą.

Šių metų Lietuvių fondo premijos kandidatų įvertinimo komisiją sudarė prof. habil. dr. Algirdas Grigonis, dr. Algirdas Monkevičius, Stasė Petersonienė, JAV Lietuvių bendruomenės švietimo tarybos pirmininkė Dalilė Polikaitienė ir Lietuvos Respublikos Švieti-

mo ir mokslo ministras dr. Remigijus Motuzas, kuris 2005 m. birželio mėn. perėmė pareigas iš atsistatydinusio komisijos nario prof. habil. dr. Zigmo Zinkevičiaus. Komisijai pirmininkavo Lietuvių fondo tarybos narė ir valdybos pirmininkė Sigita Balzekienė. Komisijos sprendimą patvirtino LF Taryba.

Premija bus įteikta per Lietuvių fondo metinį pokylį šių metų lapkričio 5 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. **LF inf.**

JAV LB KULTŪROS TARYBA SKELBIA 2005 M. PREMIJŲ PASKYRIMĄ

Žurnalisto – Romualdai Kriaučiūnui, Lansing, MI, **dailės** – Vytautui Virkau, Downers Grove, IL, **radijo** – Kaziui Gogeliui, Detroit, MI, **muzikos** – Antanui Skriduliui, Daytona Beach, FL, **teatro** – Ilonai Čepaitei, Chicago, IL, **tautinių šokių mokytojos** – Antaninai Bulotienei, Littleton, CO, **LB Kultūros Tarybos garbės premija** – Pranui Zapolui, Evergreen Park, IL.

Premijų šventė įvyks š.m. lapkričio 12 d., šeštadienį, Jaunimo centre, Čikagoje. Premijų mecenatas – Lietuvių fondas.

Akrono (OH) Amerikos lietuvių piliečių klubo nariai: paskutinėje eilėje pirma iš dešinės Connie Hollish, penktas Frank Hollish. Pirmoje eilėje antras iš kairės: Stan (Lucas) Lukevičius, ketvirta pirm. dr. Jolita Kavaliūnaitė.

Akrono Amerikos lietuvių piliečių klubo piknikas įvyko rugpjūčio 6 d. kroatų salėje. Rengėjai Francis ir Connie (Gauderaitė) Hollish sukvietė visus Akrono gyvenančius lie-

tuvius ir jų artimuosius kartu praleisti gražią popietę. Prieš XX amž. pirm. imigrantų bangos vaikų, anūkų ir proanūkų, prisijungė ir vėliau atvykę lietuviai.

CHICAGO, IL

“ATVEŽU DIEVO MEILĘ Į JŲŠŲ PARAPIJĄ”

Ciceroje, Čikagos pašonėje, gimusio kunigo dr. Arvydo Žygo biografijoje – rugsėjo 4 d. prasidėjo naujas veiklos etapas. Jis tą sekmadienį Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje atlaikė pirmąsias Mišias kaip šios parapijos vikaras.

Rugsėjo 1 d. į šią parapiją iš Kauno darbuotis atvykęs kun. Arvydas čia žada tarnauti bent porą metų, o kartu siekti teologijos daktaro laipsnio Mundelain universitete. Čia reikia pažymėti, kad jis jau turi vieną doktoratą iš antropologijos, kurį gavo Illinois universitete gerokai anksčiau – dar prieš pasiruošimą kunigystei.

Naujasis vikaras atlaikęs šv. Mišias ir dar po jų bažnyčios prieangyje ilgokai sveikinęsis su tikinčiaisiais, vėliau užsuko į parapijos salę, kur pasakė kalbą savo naujiems parapijiečiams.

Turėjo nedaug laiko pasiruošimui

Kun. Arvydas savo kalbos pradžioje paminėjo, kad mintis apie darbą Čikagoje gimė nelabai seniai - prieš maždaug

3 mėnesius. Būdamas Kauno kunigų seminarijos klierikų dvasios tėvu ir eidamas visą eilę kitų pareigų, per trumpą laiką turėjo sutvarkyti “tūkstančius” reikalų prieš apleidžiant Kauną. Nors ir daug kas prašė likti Lietuvoje, nevažiuoti Amerikon, tačiau jis vis tiek ryžosi žygiui per Atlantą. “Laimingu būdu viską suspėjau laiku padaryti, kad galėčiau išvažiuoti”, - džiaugėsi kalbėtojas.

Kun. Arvydas sakėsi, jog yra girdėjęs apie parapijos problemas, bet jos yra žymiai mažesnės negu įvykiai Irake bei kitur. “Aš esu pasiryžęs 1 valandą kasdien melstis prieš švenčiausio Sakramento”, - kalbėjo kunigas šiuo klausimu.

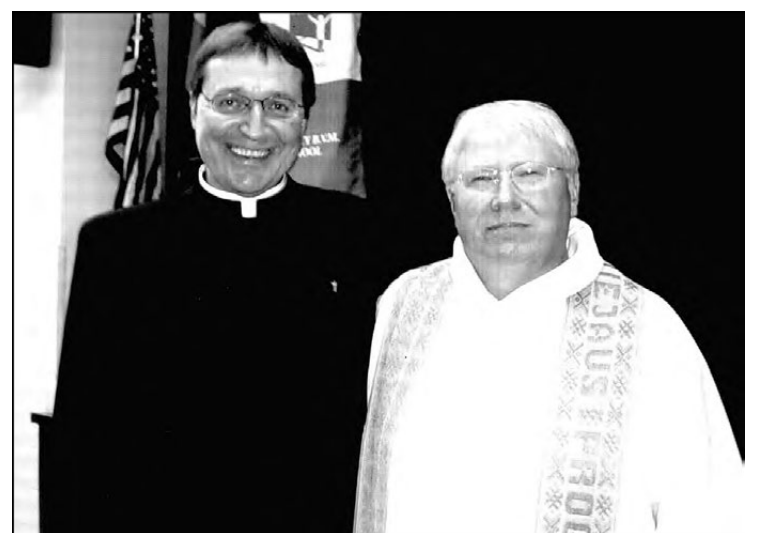
Savo kalboje kun. Arvydas pabėrė daug kilnių minčių, kurios, kaip atrodo, yra jo veiklos credo. “Dievo meilė prasideda nuo meilės vargstančiams”, - akcentavo jis, paminėdamas, kad nori būti panašus į Motiną Teresę. Jo šūkis – mažai miegoti, daug dirbti. Todėl jis visą dieną žada dirbti parapijai, naktis skirti studijoms ir tik vieną valandą miegoti, o 7:30 val. ryto jau būti prie altoriaus pamaldoms. Jis kreipdamasis į ankstesnės kartos susirinkusiuosius (naujai atvykusiuosius salėje beveik ne-

buvo) sakė: “Jūs davėte man supratimą, kad Dievas ir žmogiškumas (tėvynės, artimo meilė) yra pagrindiniai dalykai. Žmogus negali mylėti be Dievo”. Jis primygtinai pabrėžė, kad turi būti ne vien tik Dievo meilė, bet ir tautos.

Kalbėtojas taip pat prieštaraavo tiems, kurie sako, “Supuvusi Amerika”, tuo tarpu jo nuomone, reikėtų sakyti “supuvusi Europa”, nes iš ten ateina šlamštas, liberalizmas “Europos Sąjunga buvo pirmoji, kuri atsisakė Dievo vardo, tuo tarpu JAV to nėra padariusi.” Jis paminėjo, jog ir Lietuvoje yra labai gyvas “vakarietiškos” apraiškos, o Lietuvos valdininkai yra pavojingi prieštai, kaip ir sovietinio komunizmo atstovai. Kun. Arvydas parodė kelis “Veido” žurnalo numerius, o taip pat ir “Panelės” egzempliorių, kuriuose telpa daug nepriimtinos medžiagos, o Panelėje” – pornografija. Savo mintis jis baigė kreipiniu – “Prašau, kad mus vienytų meilė Dievui ir tėvynei”.

Kova prieš parapijos kleboną

Atrodo, kad nežiūrint kilnių kun. A. Žygo minčių, parapijiečiams nebus lengva atstatyti santarvę, kol jai vadovaus dabartinis klebonas – kun. Antho-

Iš Kauno į Čikagą atvykęs pastoracijos pareigoms kun. dr. Arvydas Žygas (kairėje) po pirmųjų šv. Mišių su Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonu Anthony Markumi. **E.Šulaičio nuotr.**

ny Markus, kurio pastangomis buvo atleistas daugumos mėgiamas kun. Rimvydas Adomavičius. Net ir pirmose naujojo vikaro kun. A. Žygo laikytose Mišiose žmonių buvo gerokai mažiau negu sakysime, pavašarį. Jeigu bažnyčioje naujųjų ateivių dar šiek tiek matėsi, tai salėje jų beveik nebuvo. O tas jau daug ką pasako.

Kalbantis su šios parapijos aktyviste Brone Barakauskiene, kuri su savo talkininkais, kovoja dėl parapijos lietuviškumo, paaiškėjo, jog jos grupė ir toliau darbuosis, kad būtų atleistas dabartinis klebonas.

Ji mums papasakojo daug dalykų apie kuriuos parašysime

vėliau, o jie yra gana svarbūs bei reikšmingi.

O tuo tarpu Švč. M. Marijos Gimimo parapija ruošiasi tradiciniam Šiluvos atleidam, kurie prasidėjo rugsėjo 10 d. Sekmadienį buvo Mišios ir procesija, dalyvaujant vysk. Gustavo Garcia Siller. Atleidai vyko visą savaitę – iki rugsėjo 17 d.

Tik kyla klausimas ar dalis buvusiųjų šios parapijos lankytojų ir šiuos atlaidus boikotuos ar ne? Būtų gražu, kad bent laikinai, atlaidų metu nesutariamams būtų padarytas moratoriumas. Iš tiesų, būtų gera, kad parapijoje klestėtų visapusiška Dievo meilė!

Edvardas Šulaitis

Keturiasdešimt trečiasis “Dirvos” NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių, Antroji premija – 300 JAV dolerių

*Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia
paprastą balsų daugumą.*

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, prieš išvykdamas į Juntines Tautas, priėmė Lietuvos ir Latvijos forumo iniciatyvinės grupės narius. Susitikimo metu aptartas pasirengimas šių metų rugsėjo 22 dieną Kaune vyksiančiam Lietuvos ir Latvijos forumui, kuriame dalyvaus dviejų šalių kultūros, meno, žiniasklaidos, akademinų, verslo, politikos ir kitų visuomenės sluoksnių atstovai. Forumą globoja Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus ir Latvijos Respublikos prez. Vaira Vyke-Freiberga. Lietuvos ir Latvijos forumo tikslas – suaktyvinti abiejų šalių bendradarbiavimą, sukurti nuoširdžią ir ilgalaikę abiejų tautų partnerystę. Valstybės vadovas išreiškė įsitikinimą, kad šis forumas duos impulsą ne tik aktyvesniam kultūriniam, bet ir politiniam šalių bendradarbiavimui. Svarbūs ne vien tik profesionalų ryšiai, bet ir Lietuvos bei Latvijos visuomenės noras giliau pažinti viena kitą. “Spręsdamos daugybę problemų abi valstybės gali kalbėti vienu balsu”, – pabrėžė prez. V. Adamkus.

Seimo narė konservatorė Rasa Juknevičienė stebėjo Afganistane vykusius parlamento rinkimus. Afganistaną R. Juknevičienė vyksta kaip NATO Parlamentinės Asamblėjos stebėtojų delegacijos narė. Ji yra Seimo delegacijos NATO PA pirmininko pavaduotoja. Pasak jos, dar pavasarį NATO PA dėl saugumo priežasčių buvo nusprendusi atšaukti rinkimų stebėjimą Afganistane, kuriame iki šiol vyksta ginkluoti susirėmimai.

Rugsėjo 21–22 dienomis Lietuvoje su valstybiniu vizitu lankysis Izraelio valstybės prezidentas Moshe Katsav. Susitikimo metu prez. V. Adamkus ir Izraelio valstybės vadovas ketina aptarti politinio ir ekonominio bendradarbiavimo klausimus, padėti Artimuosiuose Rytuose, kitas aktualijas. Prezidentas Valdas Adamkus ir Alma Adamkienė surengs iškilmingą vakarienę Izraelio prezidento M. Katsav garbei. Valstybinio vizito metu Izraelio Prezidentas M. Katsav susitiks su ministru pirmininku A. Brazausku, Seimo pirmininku A. Paulausku, lankysis Vilniaus sinagogoje, kur susitiks su Lietuvos žydų bendruomene.

Izraelio delegacija padės gėlių Antakalnio kapinėse prie memorialo Žuvusiems už Lietuvos laisvę ir pagerbs holokausto aukas Paneriuose.

Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus kalbasi su pirmuoju Afganistano viceprezidentu Ahmad Zia Massoud.

Džojos Barysaitės nuotr.

Parama Afganistanui. Su darbo vizitu lankydamasis Jungtinėse Tautose, Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus susitiko su pirmuoju Afganistano viceprezidentu Ahmad Zia Massoud. Jam pareiškė, jog Lietuvos žmonės puikiai suvokia Afganistano žmonių siekius sukurti saugią ir klestinčią savo valstybę. “Mes su optimizmu laukiame Jūsų šalyje įvyksiančių parlamento rinkimų, kurie bus pirmas svarbus žingsnis kuriant savo valstybės pamatus”, – sakė V. Adamkus. Pokalbio metu Lietuvos vadovas domėjosi situacija Afganistane, tarptautinės bendrijos veiksmais bei pastangomis garantuoti saugumą Afganistano teritorijoje. V. Adamkus pabrėžė, jog Lietuva, tapusi NATO nare, suvokdama ir atsakomybę ir iššūkius, aktyviai įsitraukė į sąjungos darbą. “Lietuva entuziastingai atsakė į NATO kvietimą vadovauti naujai Provincijų atkūrimo grupei Afganistano Goro provincijoje. Galiu patikinti, kad turite draugus, kurie nori Jums padėti”, – Afganistano viceprezidentui sakė prez. V. Adamkus.

Rusijos gynybos ministras Sergej Ivanov pareiškė, kad Šiaurės Europos dujotiekio statyboje nereikia ieškoti politikos. kalbėjo ministras žurnalistams Berlyne, kur prasideda NATO šalių gynybos ministrų neformalus susitikimas. Daugiau kaip 4 mlrd. eurų vertės sandoris dėl naujo dujų eksporto vamzdyno statybos buvo suderintas balandį, per Vladimir Putin vizitą į Hanoverį, ir galutinai pasirašytas Berlyne.

JAV prez. George Bush Jungtinių Tautų 60-ojoje sesijoje, kurios visuotiniame suvažiavime dalyvauja 170 valstybių vadovai. Už jo – Valstybės sekretorė Condoleezza Rice ir ambasadorius John Bolton. (Plačiau apie Lietuvos prezidento veiklą Jungtinėse Tautose – pirmame puslapyje).

AP

RUSIJA IMSIS PRIEMONIŲ RUSŲ KALBAI BALTIJOS VALSTYBĖSE PLATINTI

Rusijos vyriausybė patvirtino federalinę programą, kuri numato plėtoti rusų kalbos mokymąsi pačioje Rusijoje, taip pat platinti ją NVS ir Baltijos šalyse. Tokį potvarkį pasirašė ministras pirmininkas Michail Fradkov, pranešė vyriausybės spaudos tarnyba. Ministrų kabinetas nustatė, kad federalinei tikslinei programai "Rusų kalba" finansuoti 2006-2010 metais iš federalinio biudžeto bus skirta 1,3 mlrd. rublių. Tekste pažymima, kad ekspertų vertinimais, po 10 metų mokančiųjų rusų kalbą buvusiose sovietinėse respublikose sumažės daugiau kaip du kartus, palyginti su dabartiniais 100 mln. žmonių.

Pavyzdžiui, Lietuvoje tarp vidutinio ir vyresnio amžiaus žmonių rusų kalbą moka 80 proc., tuo tarpu tarp tų, kurie jaunesni nei 15 metų - tik 13 procentų. Tame rašte sakoma, kad Rusijoje taip pat mažėja mokančiųjų rusų kalbą, kaip valstybės kalbą, ypač tarp jaunuolių. Taip pat pažymima, kad subyrėjus SSRS, už Rusijos ribų buvusiose sovietinėse respublikose liko gyventi daugiau

kaip 20 mln. etninių rusų, taip pat 2-3 mln. rusakalbių etninių grupių.

Nuogąstaujama, jog jeigu nebus imtasi priemonių valstybės lygiu, gali sugriūti bendra Rusijos informacijos ir kultūros erdvė, susilpnėti Rusijos gyventojų tautinė tapatybė, sulėtėti integracijos procesai NVS valstybėse. Igyvendinant programą numatoma rodyti daugiau televizijos laidų rusų kalba NVS valstybės ir Baltijos šalyse, tai pat siekti, kad daugiau žmonių įgytų išsilavinimą rusų kalba.

Delfi

EUROPOS RADIJO LAIDAS BALTARUSIJAI MINSKAS VADINA KIŠIMUSI Į VIDAUS REIKALUS

Minskas neigiamai vertina pradėtą įgyvendinti Europos radijo stočių veiklos Baltarusijos teritorijoje projektą. "URM (Užsienio reikalų ministerija) projekto realizavimo pradžią vertina kaip kai kurių tarptautinių struktūrų ir politikų siekį daryti informacinį spaudimą mūsų šaliai svarbių politinių įvykių išvakarėse, – pabrėžė Baltarusijos URM oficialus atstovas spaudai Ruslan Jesin. URM tai laiko atviru kišimusi į suverenios valstybės vidaus reikalus". Taip žurnalistams jis sakė apie priimtą Europos Komisijos sprendimą pradėti įgyvendinti du projektus, kurių bendra vertė - du milijonai eurų, kad "Baltarusijos gyventojai galėtų naudotis nepriklausomais informacijos šaltiniais ir naujienomis". Pasak URM atstovo, "Respublikoje pakankamai kvalifikuotų žurnalistų ir radijo stočių, transliuojančių rusų, baltarusių ir kitomis kal-

bomis, kurie objektyviai ir teisingai atspindi politinę ir socialinę ekonominę padėtį šalyje". Pasak jo, konkretus pavyzdys - radijo stotis "Belarus", ištisą parą transliuojanti interneto tinkle.

"Kodėl šio projekto organizatoriams neapsvarsčius galimybės pakviesti dalyvauti ir Baltarusijos radijo stočių?" - klausė R. Jesin. Kai kurios žiniasklaidos priemonės, remdamosi EK spaudos tarnyba, išplatino informaciją, kad 138 tūkst. eurų iš minėtos sumos skirta radijo stočiai "Deutsche Welle Radio", kuri transliuos laidas Baltarusijai. Transliacija prasidės nuo lapkričio 1 d. ir vyks dviem valstybinėmis kalbomis - rusų ir baltarusių. Likusi EK skirtos sumos dalis bus panaudota kitų radijo ir televizijos kanalų veiklai Baltarusijoje nuo 2006 metų sausio 1 dienos. Paskelbtas konkursas dalyvauti projekte.

Delfi

BALTIJOS ŠALIŲ PARLAMENTARAI APIE ES STRATEGINIUS PROJEKTUS

Druskininkuose posėdžiavę Baltijos valstybių parlamentinių Užsienio reikalų komitetų atstovai sutarė, jog Europos Sąjunga turėtų labiau koordinuoti projektus, susijusius su jos narių strateginiais interesais.

Tai sakė Seimo URK pirmininkas parlamentaras Justinas Karosas. Tokia išvada, pasak jo, padaryta svarstant Vokietijos ir Rusijos projektą nutiesti Baltijos dugnu dujotiekį, aplenkiantį Baltijos valstybes ir Lenkiją.

Šios valstybės siekė, jog dujotiekis būtų nutiestas jų teritorija, nes taip būtų užtikrintas didesnis energetinis saugumas. J. Karoso teigimu, komitetų atstovai šiuo klausimu nepriėmė bendro pareiškimo, bet tik apsikeitė nuomonėmis.

Susitikimo metu taip pat diskutuota kaip užtikrinti Baltijos valstybių interesus Europos Sąjungoje, santykius su Rusija.

Delfi

PAMINKLINĖ KRISTAUS PRISIKĖLIMO BAŽNYČIA – VIRŠUM Miesto IŠKILUSI ŠVENTOVĖ

Dr. Leonas Milčius

Na nėra, tikriausiai nėra nei vieno kauniečio, kurio akys nebūtų žvelgusios į virš miesto iškilusį 70 m. aukščio Prisikėlimo bažnyčios bokštą. Tik, jeigu anksčiau su liūdesiu, tai dabar su džiaugsmu ir pasididžiavimu – šviečia, pagaliau šviečia ši balčiausioji Kauno šventovė. Ir taip šviečia, kad iš toliausių Pakauinės apylinkių matosi. Ir tikrai, kai skaitant Žemės ūkio universitete Noreikiškėse paskaitas akys pavargdavo, pakakdavo pažvelgti pro langą į Kauno tolumą, į virš jų iškilusį baltą Prisikėlimo bažnyčios bokštą, ir ne tik akys pailsėdavo, bet ir širdis sušildavo – kokį gražų darbą gali padaryti žmogus. Sunkiai, ilgai, bet gali.

Pasaulyje yra bažnyčių, kurias statė ištisais šimtmečiais, o ir dabar dar tebestato. Tad Prisikėlimo bažnyčios statymui 75-eri metai gal ir nėra labai daug. Žinoma, žmogaus gyvenime tai labai daug, visas gyvenimas. O gal ir gerai, kad

me atgimusios, prisikėlusios Lietuvos, be užbaigtos, konsekruotos Prisikėlimo bažnyčios. Tikiu, kad taip, kaip negalima sakyti, jog buvai ir matei Vilnių, jeigu nebuvai užkopęs į Gedimino kalną, neaplankei Arkikatedros, Aušros Vartų, taip ir Kaune – na negalėsi sakyti, kad matei Kauną, jei nebūsi aplankęs Karo muziejaus, Prisikėlimo bažnyčios ir pažvelgęs į Kauną nuo jos viršaus.

Nelabai suprantu tuos žmones, kurie burnoja ir peikia, kad vos ne svarbiausiais akcentais, pažymint Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį, laikomi atstatomi Valdovų rūmai Vilniuje ir baigiama Prisikėlimo bažnyčia Kaune. Suprantu, kad tautai, valstybei labai svarbus visi mūsų paminklai, visi pilialiniai, visos pilys ir pilkapiai, visi istoriniai, visi kultūros paminklai, bet šie du statiniai tikrai bus patys gražiausi ir reikalingiausi mūsų laikmečio darbai, atitaisantys praeities klai-

Bažnyčios bokštai.

Dr. Leono Milčiaus nuotr.

parengti ir skaityti pareiškimą raginant, kad Vyriausybė finansuotų būtiniausius bažnyčios pastato tvirtinimo ir tvarkymo darbus bei rinkti aukas iš pačių deputatų. Taip pat džiaugiuosi, kad šia iniciatyva rėmė ne tik Sąjūdžio, bet ir kiti deputatai.

Daugelis iš mano kartos žmonių džiaugiasi, kad galėjo sulaukti tos iškilmingos 2004 m. gruodžio 26 dienos, kai Kristaus Prisikėlimo Bažnyčia buvo pašventinta. Tai tikrai didžiulė Dievo dovana mums visiems. Tačiau šiandien, kai jau beveik galime džiaugtis beveik visiškai užbaigiamu bažnyčios pastatu ir nuo jo viršaus galime pamatyti visą Kauno panoramą bei tikrai pačioje šviesiausioje Bažnyčioje išklausyti šventas Mišias, ne taip jau rūpi, kas ir kaip statė, bet kas dar bus padaryta, kada bus galima pasakyti – pabaigta, pagaliau pabaigta.

Tiesiog pasisekė, kad nuo bažnyčios viršaus besigrožint Kaunu, čia pat teko sutikti Kauno Kristaus Prisikėlimo (Žaliakalnio) parapijos, o tuo pačiu ir atstatomosios Prisikėlimo bažnyčios kleboną dekaną kun. Vytautą Grigaravičių. Kol apačioje jaunavedžiai su visa palyda ruošėsi kilti į viršų ir čia, esančioje mažoje, bet jaukioje koplytėlėje priimti santuokos sakramentą, klebonas ir su manimi pasidalijo keliomis mintimis.

Bažnyčios pastatas jau šiais metais bus užbaigtas, tad liks tik aplinkos tvarkymo darbai. O jie nemaži. Jeigu iki šiol visi atlikti darbai atsiėjo per 19 milijonų litų, tai viskam pilnai užbaigti dar reikėtų 8 milijonų litų, o iš jų vien aplinkos tvarkymo darbai kainuos apie 5 milijonus. Galima tik įsivaizduoti koks grožis tada atsivertų akiai, kai neliks tos senos iš siliakinių plytų pastatytos tvoros ir ne tik bažnyčios sienos, bet ir pats šventorius švies nauja danga, gražiais želdiniais. Pagal ankstesnį Karolio Reisono

projektą, bažnyčioje buvo numatyta daug tautinės puošybos elementų, dabar gi jau pasisakoma už modernesnę tikrai šviesios bažnyčios stilių, paliekant tik vitražus, Kryžiaus kelių stotis ir pagrindinį pano. Daug kalbų sukelia bažnyčios rūsyje numatomas įrengti kolumbariumas. Kas ten bus laidojama, perlaidojama, ar bus parvežami mūsų iškilių lietuvių palaikai iš užsienio? Labai gi nesinorėtų, kad šioje vietoje įsigalėtų pinigų, turto kultas. Pasirodo, visus tuos klausimus spręs specialiai sudaryta arkivyskupijos komisija.

Dar keliantis į viršų, negalėjau nepastebėti akcinės bendrovės “YIT Kausta” darbininkų iš kurių vieni tvarkė laiptus, kiti ruošė pastolius paskutinės sienos dalies dažymui. Klebonas jų darbu patenkintas, o kas dirbs aplinkos darbus, bus matyti ateityje. Viską spręs Paminklinės prisikėlimo bažny-

čios atstatymo taryba.

Nusileidus žemyn, pro vartus suko didžiulis baltas limuzinas, kuris atvežė dar vieną jaunųjų porą. Žinoma, visada norima, kad sutuoktuvės būtų ypatingos, kad ilgai atsimintum jų šventiškumą, patirtus išpūdžius. Visiems jiems norėtųsi palinkėti, kad tokioje baltoje, gražioje Šventovėje, ten viršuje, kur tiek daug saulės ir taip arti atrodo dangus, jos būtų ne tik išpūdingos, bet ir laimingos. Labai norėtųsi pritarti klebono vilčiai šią Bažnyčią matyti pilną žmonių, kaip sekmadieniais, taip ir per tautines šventes. Taip pat norėtųsi tikėti, kad ji bus mylima ne tik kauniečių, bet ir visų lietuvių, kurie kada nors atvyks į Kauną. O atvykti, pamatyti, pabūti, pasimelsti bei dabar paremti jos statybą yra tikrai verta, tiesiog būtina. Juk tai mūsų visų prisikėlimo, mūsų tautos šventovė.

Prisikėlimo bažnyčios vaizdas iš Aušros gatvės.

Dr. Leono Milčiaus nuotr.

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos klebonas dekanas kun. Vytautas Grigaravičius.

Dr. Leono Milčiaus nuotr.

bažnyčias stato kelios kartos, tada tikrai jos visų, buvusių, esamų ir ateinančių tos pačios tautos vaikų.

Kalbėt apie Prisikėlimo bažnyčios reikšmę ne tik kauniečiams, bet ir visiems Lietuvos tikintiesiems, jos ne taip ir ilga, bet tokia sudėtinga statybos istorija, tikrai neverta. Ji visiems gerai žinoma, išgyventa. Pakanka prisiminti tik pirmuosius Sąjūdžio metus, taip entuziastingai Prisikėlimo bažnyčios grąžinimo ir tolesnės jos statybos darbus kėlusius iniciatorius profesorius Alfredą Smailį ir Vytautą Nezgadą, pirmuosius mitingus, lėšų rinkimus ir supranti, kad kitaip ir būti negalėjo – neįsivaizdavo-

das, gydantys istorijos žaizdas.

Nuostabu, kad prie tokių gražių, didingų darbų prisideda ne tūkstančiai, bet šimtai tūkstančių žmonių, kurie kas daugiau ar mažiau tikrai galės jaustis ne vien rūmų, bažnyčios statytojais, bet ir savo istorijos, kultūros, didžiausių valstybinių vertybių kūrėjais. Dalyvavimas tokiuose darbuose, jų rėmimas ir yra pats geriausias būdas ugdyti pilietiškumą, patriotiškumą. Džiaugiuosi, kad tais 1989-1990 m., tiek daug raudondvariečių atsiliepė į raginimą savo lėšomis prisidėti prie Prisikėlimo bažnyčios statymo, tad net du kartus teko vežti aukas ir aukų lapus. O ir vėliau Aukščiausioje Taryboje teko

NACIONALINIAI MOKSLO YPATUMAI

Dr. Rūta Gajauskaitė, kriminologė

Geriau vėliau, nei niekada – byloja liaudies išmintis. Todėl su pusantr mėnesio pavėlavimu, tačiau noriu pasi-džiaugti su skaitytojais ypatingai puikiu renginiu – 13-ju pasaulio lietuvių mokslo sim-poziumu, įvykusi Vilniuje š.m. birželio 30 d. – liepos 4 dienomis. Renginyje dalyvavo apie pusė tūkstančio moks-lininkų, tame tarpe 50 iš 16 pasaulio valstybių. Buvo net-gi iš tolimosios Japonijos ir Australijos! Pažymėtina, kad didžioji dauguma – jauni, jau Lietuvos nepriklausomybės metais subrendę mokslininkai. Gal todėl ir pranešimų temos buvo labai įdomios bei išvados vertos valdžios dėmesio ir pa-saulio susidomėjimo. Simpo-ziume buvo pateikta 700 ra-šytinių ir apie 250 žodinių pranešimų. Buvo netgi teletil-tas su Washington – kalbėta su keliais JAV Atstovų rūmų na-riais.

Buvo netgi tokia neįtikėtina pranešėja – Tasmanijos univer-siteto studentė Madeleine Shuey, kuri nušvietė Australi-jos politikos okupuotų Baltijos šalių būseną bei Lietuvos stu-dijų sambūrio tikslus, pasieki-mus. Stebina tai, kad lietuvis yra tik sambūrio įteigėjas ir il-gametis vadovas prof. A. Taš-kūnas, o sambūrio nariai – dauguma australai, išmokę lie-tuvių kalbą, ištyrinėję Lietuvos istoriją, stebintys mūsų valsty-bės politiką bei valstybingumo atstatymo raidą. A. Taškūno rūpesčiu sambūris atliko 13 mokslo darbų skirtų Lietuvai, išleido 5 knygas bei 18 žurna-lo numerių, skirtų Australijos parlamentarams ir politikams. Gaila tik, kad tokį valstybinio lygio Lietuvos atstovavimo darbą Australijoje dirba keli patriotai savo iniciatyva, pini-gais ir rizika be jokios mūsų valdžios paramos.

Nuoširdų pranešimą per-skaitė eksministras G. Kupre-vičius, kurio mintims, godoms ir viltims ovacijomis pritarė visi simpoziumo dalyviai. Gai-la, bet profesoriaus pasisaky-mo netgi tezės neatspausdin-tos. Rimtas, išsamus ir konst-ruktyvus švietimo ir mokslo ministro dr. R. Mortuzo pra-nešimas teikė vilties, kad tiek dabartiniai, tiek ateities moks-lo pasiekimai bus naudingi Lietuvos valstybingumui stip-rinti, bei autoritetui pasaulyje ugdyti.

Mažumos - vienykitės!
Deja, deja – praktiniai sim-poziumo organizavimo, prave-dimo ir baigties rezultatai buvo labiau panašūs į “geležinės

uždangos” šmėklos sugrįžimą nei mokslo ir kūrybos laimė-jimų bei atradimų pateikimą plačiai visuomenei. Būtent ji, visuomenė, nebuvo informuo-ta apie pasaulinio renginio pla-navimą ir pravedimą – atrodo gėjų maskaradai svarbesni. Į renginį nebuvo pakviesta spauda, o du mažatiražinių lei-dinių žurnalistai vos vos pra-siveržė per registratorių kor-doną bei paskutinę minutę iš-simaldavo renginio programą. Apie pranešimų tezių rinkinį – net į kalbas nesileido! Mat simpoziumo dalyvių buvo tiek pat kiek ir tezių rinkinių išleis-ta – 500. Taigi, visuomenė net svajoti negali apie tezes. Ką ten visuomenė - mokslininkų Lietuvoje virš 5000, tezių rin-kinių 10 kartų mažiau. Ką ten bekalbėti apie ES universite-tus, bibliotekas, nors tezių leidėjai – Lietuvos moks-lininkų sąjunga – pasirūpino jas išleisti lietuvių – anglų kal-bomis. Viskas buvo padaryta, kad galėtume ne tik patys pasidžiaugti, bet ir kitiems pasigirti bei pasiūlyti. Atrodo, trūko tik šiek tiek pinigų ir išleisti tezes bent jau poros tūkstančių tiražu. Juo labiau, kad Mokslų Akademijoje įsi-kūręs “A.M. Brazausko fon-das” akivaizdžiai demonstruo-ja eksprezidento ir premjero globą šiai įstaigai. Taip ir neaišku ar premjeras pašykš-tėjo, ar Mokslų Akademija ki-tus tikslus turėjo, tačiau sim-poziumas taip ir liko neturtin-gu giminaičiu. Tačiau visuo-menė pastebėjo ir nustėro, kad M.A. bibliotekoje priglautas gėjų klubas iš “bjauraus ančiu-ko” staiga tapo dviem “puikio-mis gulbėmis” – gėjų ir lez-biečių klubais-viešnamiais. Žinoma, kad jiems įkurti buvo gauta daugiau nei pusė mili-jono litų iš ES ir vyriausybės paramos. Tai kaip su Konsti-tucijos 29 straipsniu, kuris ne-leidžia teikti žmogui privi-legijų dėl jo lyties ir dar – luošas? Be jokių ginčų ar svarstymų, tyliai tyliai buvo paremtos “kitos orientacijos seksualinės mažumos” bet ne vaikai sergantys vėžiu! Jų tik kas penktam valdžia apmokės vaistus?! O “homikai” pale-pinti visi. Ir ne tik Lietuvos – staiga į tuodu klubus plūstelėjo turistų banga, ištroškusių “šviežienos”, nesergančios nei AIDS, nei sifiliu...

“Geležinės uždangos” še-šėlis padarė savo juodą darbą ir simpoziumui. Paminėsiu nors kelis pačius svarbiausius Lietuvai – teisinius ir mokslo plėtros vargus.

Nei į kairę – nei į dešinę
Simpoziumo tezėse nėra nei vieno teisininko!? Argi Lietuvos aukštosios mokyklos jų neruošia? O gal atstatanti valstybingumą Lietuva įstaty-mus kuria “muzikų ir fizikų” pagalba, o teisininkų profesūra dar “nepriaugo” iki ES demok-ratijos lygio? Nors Lietuvos moterys lygias teises balsuoti įgijo dar 1918 metais, kai ang-lės – tik 1940-aisiais! Nors prieš 500 metų sukurtas pirma-sis Lietuvos statutas – vertina-mas kaip pirmoji Konstitucija Europoje!!! Tai kurgi dingo valstybės, turinčios tokias gi-lias teises šaknis, pirmaujan-čios teisių įtvirtinime, kurgi dingo teisininkai – mokslinin-kai?

Bent jau visuomenė žino kalašnikovo teisės daktarę, jaukiai įsikūrusią Konstituci-niame teisme, tačiau jos tezių apie stribų pasiaukojimą ne-buvo. O gal ją mandagiai “pri-tūravojo”, kad neišgąsdintų svieto neposovietine demokra-tijos interpretacija? Visi žino ir žymius politikierius-teisi-ninkus, plušančius tiek Seime, tiek Vyriausybėje, tiek Sau-gume. Tiesa, daugelis jų buvę partsektoriai, KGBistai arba rezervistai. Akivaizdu, kad simpoziumo rengėjai privengė buvusių okupantų pakalikų tei-singumo ir teisės naujos inter-pretacijos. Nepanašu, kad ir demokratijos atkūrimu labai didžiuotųsi. O gal tiesiog sim-poziumo rengėjai pabūgo mokslinių tyrimų apie valdžios degeneraciją, korupciją bei nusikalstamumo priežastis? Gal pabūgo radikalių priemo-nių esamai “iškreiptos demo-kratijos” padėčiai taisyti. O juk turime nemenką mokslo dak-tarų-teisininkų būrį. Jau vien profesoriaus A. Vaišvilos mo-nografija “Teisinės valstybės koncepcija Lietuvoje” – tei-sinės minties raidos nuo Sta-tutų iki precedentinės teisės bei prezidentinės demokratijos, – rodo išsamų ir objektyvų Lie-tuvos valstybingumo prob-lemų tyrimą, klaidų išaiški-nimą bei pagrįstas išvadas. O ką jau bekalbėti apie jo pedan-tiškai kruopštų ištyrimą bei įvertinimą? Juo labiau, kai pro-fesoriaus teorines prielaidas ir išvadas šiandien patvirtina Lietuvos teismai – “valdančio-jo elito” politinio susidorojimo su jam netinkamu faktą. Ar tik ne dėl to buvo išvengta tei-sininkų dalyvavimo simpo-ziume – juk geriau atrodyti teisiniais nemokšomis, nei tei-sinio nihilizmo kūrėjais?

Vienok į pranešėjų gretas prasiveržė prof. V.A. Kanauka su siūlymais, kaip pakeisti Lie-tuvos valdymą ir labai atvirai išdėstė senai žinomą tiesą, kad naujom idėjom būtinai reika-lingi nauji žmonės, naujos

Labanoro girios baravykas. *Dr. L. Milčiaus nuotr.*

struktūros.
Lietuvoje demokratiją ku-ria, kol kas, partsektoriai, KGBistai ir jų rezervistai. Ka-dangi “kadrai lemia viską”, tai ir turime iškreiptą demokratiją – korumpuotą, avantiūrų kre-čiamą, teisiniame nihilizme paskendusią. Juk žinome, kad smurtaujančią valstybę keičia smurtaujantis individas – so-vietinę okupaciją keičia sovie-tinis elitas.
Todėl neverta stebėtis, kad “buvę ir nepražuvę” negraži-na savininkams žemės ir išli-kusio turto, o vykdo totalinę “prichvatizaciją”. Kad negra-žina kompensacijų, o kilnoja nekilnojamąjį turtą. Kad ne-gražina rublinių indėlių (1 mi-lijardo) ir apvogė dar kartą – privalomąjį draudimą. Kad nacionalizavo pensininkų 2/3 pensijos ir privedė juos iki sa-vižudybių.

Toks valstybės (o faktinai partininkų) vykdomas netei-singumas iš pašaknų naikina patriotizmą. Atrodo kad to sis-temingai ir siekiama, pagal V. Lenino “bado metodą”, nors viešai verkšlenama apie pilie-tiškumo stoką.
Prof. A.V. Kanauką gražiai papildė S.J. Marčiukaitis nu-rodęs 4 kryptis mokslinės vi-suomenės įjungimui į valsty-bės valdymo kontrolės sritis. Tačiau kam tai rūpi?

Lisabonos strategija
Dar baisesnį “ragai ir na-gai” lenda iš mokslo perspek-tyvas nagrinėjančių moksli-ninkų pranešimų. Pagal Lietu-vos Konstitucijos 42 straipsnį “...valstybė remia kultūrą ir mokslą...”, tačiau statistiniai rodikliai ir lyginamoji analizė rodo atvirkštinį veiksmą – esa-

me paskutiniai tarp ES valsty-bių pagal skiriamas lėšas. O jų mūsų valdžia skiria 10 kartų mažiau nei ES vidurkis! Apie kokį naujos kartos ugdymą galima kalbėti? Apie kokį tau-tinį savitumą, brandumą ar is-torinį išlikimą Europos tautų bendrijoje galime svajoti?
Šiaip Lietuvos valdžia vis Briuseliu dangstosi, neva jis reikalauja, neleidžia ar kitaip riboja – kaip antai, paremti nukentėjusius nuo stichijos. Kai tuo tarpu Biudžeto įsta-tyme yra specialus skyrius ne-numatytiems atvejams, o biu-džetas – tai valstybės vidaus reikalas. Tuo tarpu tikrai ES patvirtinta taip vadinama “Li-sabonos strategija” mokslo plėtrai ne tik kad nutylima, bet ir atvirai ignoruojama. Juk buvo priimtas įstatymas dėl 2% mokslui ir studijoms, ta-čiau jis nevykdomas – mokslo ir studijų sistema akivaizdžiai stumiami į krizę ir niekas už tai neatsakingas! Tai akivaiz-dus Lietuvos mokslo žlugdy-mas iki ES provincijos lygio.
Jeigu šiandien kalbama apie “protų nutekėjimą iš Lie-tuvos”, tai bent galime pasi-džiaugti, kad mūsų mokyklos paruošia gerus specialistus, kurie lygiaverčiai gali dirbti su kitų valstybių kvalifikuotais darbuotojais. Jau vien simpo-ziumo dalyviai parodė, kad lie-tuviai sėkmingai dirba moks-linį bei kūrybinį darbą 16 pa-saulio valstybių. Tuo tarpu valdžios ir atskirų grupuočių ciniškai savanaudiškas moks-lo finansavimo ribojimas, skir-iant lėšas pilių, stadionų sta-tymui ar aikščių bei gatvių re-konstrukcijoms, akivaizdžiai (Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 1-2 d. “Exultate” choro “Naudotų turtų turgus” rengiamas lėšoms kelionei į Filadelfiją.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

NUOMOJAMAS NAUJAS BUTAS SU VISAIS PATOGUMAIS, NIDOS Miesto CENTRE

Prašome skambinti: Tel.: 1-781-784-9318
arba Tel.: 1-781-784-6876

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

XXIV.

LIETUVIAI DAR TEBETURI SODYBĄ

Likvidavus spaustuvę, pardavus vienus, o paskui ir kitus Lietuvių namus, LNB nekilnojamojo turto liko tik Sodyba, sentimentalesnių lietuvių praminta ir įprasta vadinti mažąja Lietuvėle. Ligi šiol ją ir parduoti vis varžytasi, nes jei tik kas pradeda sakyti, kad ne Lietuvių namus, o Sodybą reikia parduoti, jei užpuola bėdos, tai tuoj skuba prabilti jos gynėjai. Kaip čia, girdi, parduosi tą mažąją Lietuvėlę. Tai dabar ir liko ji, nepelninga, lietuvių mažai lankoma, toli - už 75 km nuo Londono. Arti jos nėra nieko įdomaus, bet vis suranda ji užtarėjų, kurių dalis turi savų asmeniškų sumetimų, nes už ją paprastai pasisako kai kas iš turinčių automobilius ir mėgstančių ten kai kur nepamamai paatostgauti.

Joje per tuos dešimtmečius vis būdavo šis tas pataisoma, pagerinama. Bet 2000 m. vasario 1 d. *Europos lietuvis* išspausdinamas su DBLS-LNB Centro valdybos narių parašais

didokas pareiškimas, kuriame sakoma, kad Sodybai kasmet vis būdavo skiriama remontams pinigų, bet nieko nepadaro. Dabar Messrs Gleny paruošė studiją, kurioje nurodoma, kas ten galima ir kas būtina padaryti. Kovo 14 d. spausdinamas K. Tamošiūno straipsnis susirūpinti kviečiančia antrašte “Ar šis Gleny prestižinio viešbučio užmojis nenuves mus į bankroto duobę?” Pagal jų nurodymus padarius, lietuviai nebegalėtų ten palapinių statyti ir švenčių ruošti, nes svečiams nepatiktų. Kainuotų darbai 2.079-458 sv. Dar 157-000 sv. reikėtų baldams, kilimams, aplinkai sutvarkyti, ežerui išvalyti, vaikams žaidimų aikštei įrengti, takams, pensininkų nameiui, vartams, aptvėrimui. Vykdamant Tamošiūno projektą, kainuotų 400.000 sv.

1996 m. sodyba buvo įvertinta 950.000 sv. O per trejetą metų kainos pakilo, tai būtų, kaip jis rašo, 1.425.000 sv.

Metiniame suvažiavime balandžio 1-2 d. sodybos re-

(Atkelta iš 10 psl.)

NACIONALINIAI...

naikina Lietuvos mokslinį potencialą. Tai pati žiauriausia ir taip neturtingos valstybės tolesnio nuskurdinimo forma, atimanti jaunajai kartai bet kokią ateities viltį. Jau nebekalbant apie uogaujančius grybaujančius ar šiukšlynuose besiraušiančius bedarbius ar apie besižudančius pensininkus.

Šią liūdną ir gana artimą perspektyvą patvirtina ne tik mokslininkų, bet ir studentų “nutekėjimas” iš Lietuvos. Ir tai visai ne asmeninė iniciatyva, o valstybės formuojama politika – ruošti Lietuvos aukštosiose mokyklose iki bakalauro lygio, o magistrus ir daktarus – ES mokslo centruose! Tai va ir liekame Europos provincijos užkampiuose. Nors turime vieną seniausių universitetų žemyne, nors turime galias tradicijas ir gerus rezultatus aukštos kvalifikacijos specialistų ruošime.

Pasirodo tautos skurdinimas tik prasidėjo jos turto “prichvatinizacija”. Jis tęsiasi rublinių indėlių nusavinimu, kompensacijų neišmokėjimu, užsidirbtų pensijų dalies nacionalizavimu, privalomo draudimo lėšų bankrotu ir t.t. “Naminiam vagiui”, sėdinčiam valdžioje, fantazijos grobstymo srity ne-

trūksta.

“Elito” prioritetai, deja, tik jų poreikiams patenkinti, o ne tautos vargams sumažinti. Todėl golfo aikštynui 61 milijonas atsiranda be vargo, o vaikų vėžiui gydyti – tik penktadalio reikiamos sumos – didesnioji dalis ligoniukų pasmerkiama myriop... Stadiono statybai 50 milijonų atsiranda, dar ir padeda, o 40,000 invalidų protezų laukia 3-5 metus ir nesulaukia... Apie 100 milijonų Katedros aikštės bei Gedimino prospekto rekonstrukcijai – yra, o pensininkų nemokamam dantų protezavimui – ne...

Dabar atėjo eilė apgrobti jaunosios kartos ateitį. Vietoj to, kad ugdyti Tautos kartą, kuri pajėgtų europinėje bendruomenėje išlikti istoriškai brandi, savita ir įdomi, dedamos visos pastangos nukirsti jos tautinės šaknis ir globalizuoti.

Štai tokios problemos buvo nagrinėjamos 13 pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume. Todėl akivaizdu, kodėl tyliai tyliai, be spaudos, be TV ir netgi be daugumos mokslininkų dalyvavimo. Kad pilietinė visuomenė nesužinotų, nepasipiktintų ir, ko gero, į gatves neišeitų kartu su policininkais į protesto demonstracijas... prieš intelekto genocidą!

montui patvirtintas Gleny pasiūlymas atlikti darbus už 800.000 sv. O gegužės 9 d. *Europos lietuvių* skelbiama, kad pasirinktas Colin Marriott rangovas. Darbus numato atlikti už 600.000 sv. Sodybos vedėjas įpareigotas palaikyti glaudžius ryšius su rangovu ir reguliariai pranešinėti LNB pirmininkui kaip vyksta darbai. Apie darbų pažangą bus informuojami akcininkai ir DBLS nariai.

Lapkričio 28 d, spausdinamas projekto menedžerio Vlado Gedminto pranešimas, kad Sodybos stogo 40 procentų jau uždengta. Senas čerpes jis pardavęs už 10.000 sv. Jau sumoderninti ir pritaikyti prie šių dienų reikalavimų apšildymo ir vandentiekio, priešgaisrinis apsaugos ir namo apsaugos darbų projektai buvo atiduoti tos srities firmai STAR už 196.320 sv. Stalių, plytelių klojimo, tinkavimo darbus atliks lietuvių statybininkų firma Stelmokas Construction už 72.480 sv.

Visi vidaus darbai kainuos 169.000 sv. Visos Sodybos remonto ir pagerinimo išlaidos bus ne 650.000 sv. bet 640.000 sv. Darbai bus baigti 2001 m. balandžio pabaigoje.

Pranešime Tarybai DBLS pirm. V. Gasperienė rašo, kad Sodybos darbų projekto vyk-

dytojai delsdavo pristatyti raportus, neaiškiai išdėstė sąmatas, tai priimtas V. Gedminto pasiūlymas prižiūrėti ir informuoti, ir jis už darbą gaus 37.000 sv.

O Z. Jūras išgirdęs sakosi nustebęs dėl tokių sumų išleidimo. Argi V. Gedmintas turi kvalifikacijas ir kokios nors firmos rekomendacijas? Per visą LNB istoriją jei kuris sutikdavo būti direktorium, tai su pasididžiavimu darbas būdavo atliekamas be atlyginimo. Atrodo, sako, kad dalis Valdybos narių negalvoja rimtai, ką daro, ir yra pasiruošę švaistyti bendruomenės turtą. (Pasirašo: Zigmas Juras, buvęs DBLS pirmininkas, Lietuvių namų bendrovės pirmininkas, Tarybos pirmininkas, Tautinės Paramos Fondo pirmininkas, VLIKO atstovas D. Britanijoje, Rytų Europos tautų ryšių palaikymo Tarybos pirmininkas).

2000 m. gruodžio mėn. numeryje *Britanijos lietuvių balsas* rašė, kad Tarybos suvažiavime vyko karštos diskusijos dėl Sodybos remonto projekto, ypač dėl V. Gedmintui išmokomų 37.000 sv. Anksčiau buvęs paskirtas kitas prievaizdas už 36.000 sv. Struktūros inžinieriui numatyta sumokėti 8.750 sv., architektui 7.500 sv., kontrolieriui 7.500 sv. Tai pradžia didelio lėšų švaistymo.

DIRVAI AUKOJO

A.Pautienis, Richmond, OH 200

K.Laikūnienė, Cleveland, OH 80

R.Dreher, Laramie, WY 50

B.Sakalas, Charlottesville, VA 26

V.Bergas, W. Hyannisport, MA .. 25

R.Baika, Salem, NH 20

A.Indreika, Chicago, IL 20

A.Aželis, University Hts., OH 10

A.Barzdukas, Falls Church, VA .. 10

M.Biskis, Downers Grove, IL 10

V.Leger, N. Olmsted, OH 10

A.Stungys, Kirtland H., OH 10

B.Banaitis, Abington, MA 6

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Kol vyko remontas ar jį bebaigiant puikiai klestėjo nepotizmas. Kai kurie Valdybos nariai leido uždirbti ir savo artimiesiems. Uždirbo ne tik V. Gedmintas, bet ir jo žmona, ne tik Valdybos narys – direktorius J. Podvoiskis, bet ir P. Podvoiskis, o taip pat ir DBLS pirmininkės V. Gasperienės sesutė Dalia Vainoriūtė ir kiti. Tie faktai buvo suminėti laikraštyje.

2001 m. sausio mėn. spausdinamas V. Gedminto ilgas, viso puslapio pranešimas, kuriame jis pasakoja apie remonto darbus sodyboje (kiekvieną pirmadienį būna pasitarimai, sueina visi rangovai, Gedmintas, vedėjas Povilas Dobrovolskis ir C. Marriott).

Kovo mėn. po suvažiavimo S. Kasparas rašo, kad jis pajutęs, jog suvažiavimas padaręs klaidą išrinkdamas tokius, kuriems lietuviškas visuomeninis darbas ne prie širdies ir mažai žinomas. Pabara jis I. Švalkienę, kuri nežino įstatymų. Klausia, kodėl DBLS-LNB valdyba neleido skelbti Z. Juro laiško prieš suvažiavimą. V. Gedmintas nuslėpė, kad jis pasiima 37.000 sv. Tiesa, V. Gedmintas sakosi, kad “Mano profesija kaip tik yra įmonių valdymo srityje”. Be to, esu finansų specialistas”.

(Bus daugiau)

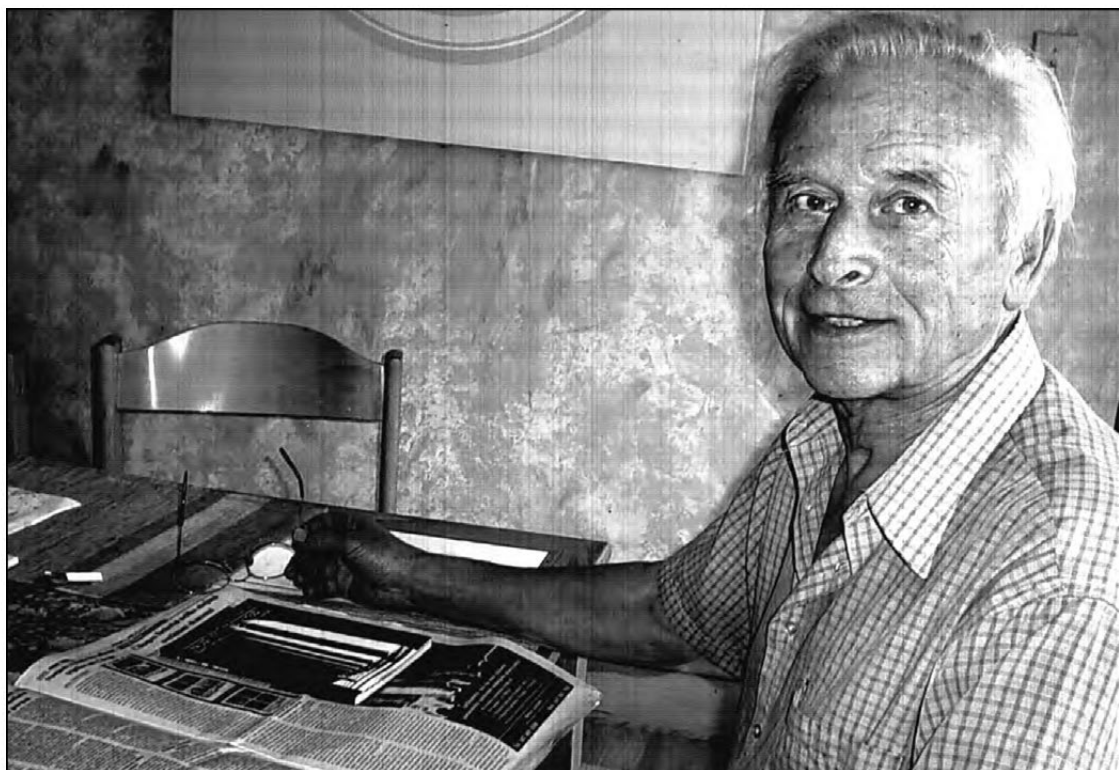

Foto menininkas Algimantas Kezys, prieš važiuojant į Vilnių, kur Martyno Mažvydo bibliotekoje rugsėjo 23 d buvo jo foto albumų apie Čikagą ir visą mėnesį veikė.

E.Šulaičio nuotr.

MENININKŲ PORA ATIDARĖ PARODĄ NEW YORK GALERIJOJE

New York galerijoje “White Box” rugsėjo 14 d. atidarė Lietuvos menininkų Svajonės ir Pauliaus Stanikų darbų paroda “Tūkstantmečio pabaiga” (“End of Millenium”).

Ekspozicijoje – skulptūros, tapybos darbai, nuotraukos, piešiniai, vaizdo medžiaga. Parodos autoriai žiūrovams užmena mįslę apie šiuolaikinio pasaulio būklę ir žmogaus egzistenciją, kalba apie gėrį ir blogį. “Tūkstantmečio pabaiga” –

tai trečioji S. ir P. Stanikų parodų ciklo dalis. Pirmoji – “Pasaulinis karas” (“World War”) – buvo rodyta Lietuvos paviljone Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje 2003 metais, antroji – “Pragaras” (“Inferno”) – Paryžiuje 2004 metais.

New York įsikūrusi prestižinė meno galerija “White Box” orientuota į nekomercinį meną ir siekia supažindinti plačiąją New York visuomenę su šiuolaikinio meno įvairove,

naujais talentais, užsienio menininkų kūryba, taip pat rengia mokymo programas ir seminarus.

S. ir P. Stanikai gyvena ir kuria Vilniuje ir Paryžiuje. Bendras parodas jie rengia nuo 1988 metų.

Parodą organizavo Lietuvos kultūros ir užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos institutas, Lietuvos generalinis konsulas New York. Paroda veiks iki spalio 22 dienos. *LGITIC*

SPORTO ŽINIOS

LENGVATLEČIŲ DĖMESIUI !

Kaip jau buvo skelbta anksčiau, Clevelando LSK “Žaibo” tradicinės lengvosios atletikos rungtinės vyks š.m. rugsėjo 25 d., sekmadienį, Villa Angela St. Joseph High School stadione, Lake Shore Blvd., prie East 185th Street, Cleveland, OH.

Varžybų pradžia - 2:30 v.p.p., registracija - nuo 1:30 v.p.p.

Clevelando ir apylinkių lietuvičiai ir kitų vietovių sportininkai kviečiami dalyvauti.

Varžybos vyks įvairiose amžiaus grupėse, nuo 5 metų iki

veteranų.

Informacija: Algirdas Bielskus, 34251 Ridge Rd., Apt. 408, Willoughby, OH 44094-2969. Tel. 440-833-0545, e-mail: Vyts@VPACct.com arba Simas Kijauskas, tel. 216-577-5263, e-mail: kajakovas@aol.com

LSK “Žaibas”

LIETUVOS KREPŠININKAI – PASAULYJE ŠEŠTI

Pagal šiomis dienomis paskelbtą rangą – šiuometinė Europos čempionė Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė yra įrašyta šeštoje vietoje pasaulyje. Šiame sąraše pirma stovi JAV rinktinė, o po jos eina – Serbija ir Juodkalnija, Argentina, Italija ir Ispanija. Tuoj po Lietuvos valstybės rikiuojasi taip – Rusija, Australija, Puerto

Rico ir pirmąjį dešimtuką baigia Prancūzija.

Gerokai atsilikę Lietuvos kaimynai latviai, kurie įrašyti 33-je vietoje. Dar blogiau atsisotojo Estija, kuri turi pasitenkinti tik 63-ja vieta pasaulyje. O buvo laikai, kada šios trys valstybės buvo visai netoli viena nuo kitos.

Edvardas Šulaitis

BEISBOLO VARŽYBAS LAIMĖJO KAUNO “LITUANICA”

Čikagoje lietuviai turi krepšinio ir futbolo komandas, kurios vadinasi “Lituanicos” vardu. Lietuvoje “Lituanica” yra pasivadinę Kauno beisbolo žaidėjai, kurie laimėjo paskutinį rugpjūčio savaitgalį Uteqnoje surengtas beisbolo klubų varžybas. Iš viso šioje lygoje varžėsi 6 komandos, o į baigminį ketvirtą

be kauniečių pateko “BK Vilnius”, “Bresto”, “Zubry” ir “Juodasis vikingas”. Finale kauniečiai įveikė “Juodąjį vikingą” 16-4. Trečioje vietoje liko BK Vilnius. Į baigminį ketvirtą nepateko šeimininkai – Utenos “Vėtra” ir Baltarusijos Minsko “Sėmenos” ekipa.

Edvardas Šulaitis

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,ma,
telkianti jauką atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiądienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)